

**Mimoriadne vydanie pri príležitosti získania
statusu EVALVOVANÁ A AKREDITOVANÁ univerzita
v rámci Európskeho združenia inštitúcií pre veterinárske vzdelávanie**

Slovo rektorky Jany Mojžišovej...

Vážení čitatelia,

do rúk sa vám dostáva mimoriadne vydanie nášho univerzitného časopisu venované mimoriadnej téme, historicky významnému úspechu Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach, procesu medzinárodnej evalvácie a akreditácie v rámci EAEVE (Európske združenie inštitúcií pre veterinárske vzdelávanie) zavŕšenému získaním statusu potvrdenej a akreditovanej vzdelávacej inštitúcie – statusu APPROVAL and ACCREDITATION. Prinášame vám informácie o samotnom EAEVE, jeho úlohe, histórii evalvácie a jej vývoji v priebehu rokov existencie našej univerzity, prezentujeme chronologicky usporiadané udalosti a procesy vedúce k samotnému výsledku. Rozhodnutie venovať tejto téme celé číslo Spravodajcu UVLF v Košiciach vychádza z potreby nielen informovania akademickej obce, zamestnancov a ďalšej odbornej verejnosti o tomto úspechu našej univerzity, ale aj z potreby archivovania relevantných faktov pre našich nasledovníkov.

Prečo je proces medzinárodnej evalvácie a akreditácie taký dôležitý pre našu univerzitu? V konkurenčnom prostredí vysokého školstva na národnej i medzinárodnej úrovni uspieť môže len univerzita, ktorá má vysoký kredit a jej meno je synonymom kvality. Uchádzať o štúdium si má z čoho vybrať, na vzdelávacom trhu je veľa škôl atraktívnych predovšetkým z dôvodu následného pracovného uplatnenia sa. Budúci zamestnávateľ hodnotí absolventa aj na základe toho, ktorá vysoká škola mu vydala diplom. Naviac len univerzita s garantovanou kvalitou sa stáva zaujímavým partnerom pre spoluprácu aj v oblasti vedy a výskumu. Obrovský význam to má aj pre nás všetkých, ktorí sme akokoľvek

s univerzitou prepojení, či už pracou, alebo štúdiom, a ktorým jej ďalší osud a smerovanie nie je ľahostajný. Potrebujeme vnútorný pocit hrdosti na našu univerzitu, chceme sa pýšiť jej úspechmi, kdekoľvek sa o škole hovorí.

V tomto vydaní Spravodajcu UVLF v Košiciach sa dočítate, že naša inštitúcia sa zapájala do procesov evalvácie od roku 1996. V žiadnom období nebolo jednoduché uspieť na poli medzinárodnom, vidieť zrazu veci očami zahraničných expertov, zniesť kritiku, obhajovať, vysvetľovať, znášať sklamanie, prijímať opatrenia, presadzovať ich, lobiť, hľadať finančné prostriedky, presvedčať akademickú obec o nevyhnutnej stratégii vedúcej k vytúženému rozhodnutiu. Vždy to bol proces ťažký, ale vždy to bola výzva, ktorá v konečnom dôsledku priniesla škole prospech. Mnohokrát nevidíme dôvod meniť niečo v našej každodennej rutine, často argumentujeme tým, že keď to tak fungovalo mnoho rokov, prečo by to nemohlo ísť tak aj ďalej. Odporúčanie hodnotiacej skupiny po každej jednej návšteve nám otvorilo oči, boli pomenované problémy a doporučené návrhy na zmeny. Príbehy evalvácie boli v rôznom časovom období rôzne, snažili sme sa vám ich zosumarizovať a takto priblížiť aj v tomto časopise. Prijatím odporúčaní, realizáciou zmien či už v organizačnej štruktúre, alebo študijných plánoch sme sa vždy posunuli v kvalite poskytovaného vzdelávania o stupeň vyššie bez ohľadu na to, či sme dosiahli status evalvovanej, podmiennečne evalvovanej alebo neevalvovanej školy. Znamená to, že cieľ hodnotenia bol splnený, zlepšili sa existujúce podmienky a priblížili sme sa kvalitou k renomovaným vysokým školám. Príbeh akreditácie sme začali písať po prvýkrát až v roku 2015.

Keď sa v roku 2009 zmenil systém hodnotenia vzdelávacích inštitúcií na dvojstupňovú evalváciu a akreditáciu, nikto neveril, že by sme vôbec mohli mať ambíciu uchádzať sa o obidva stupne. Veď ešte do roku 2011 bola naša škola evalvovaná len podmiennečne. Získanie statusu potvrdenej a navštívenej inštitúcie po odstránení hlavnej deficiencie v roku 2011 bolo pokladané za najväčší úspech univerzity. Rozhodnutie požiadať o evalváciu a akreditáciu v roku 2014 bol krok rozhodne smelý a ambiciózny, ale možno predčasný. Neboli sme na to pripravení a v najlepšom prípade sme predpokladali potvrdenie existujúceho statusu *visited and confirmed*. Nevedeli sme, čo nás čaká, výrazne sa zmenil postup prípravy sebahodnotiacich správ, parametre, koeficienty boli iné ako v predchádzajúcom období. Sebahodnotiaca správa pre Stage 2 by bola pripravovaná úplne prvýkrát, bez akýchkoľvek skúseností a akejkoľvek predlohy. Naviac na prípravu oboch správ sme mali extrémne krátky čas. Podľa odporúčaní EAEVE by to malo byť minimálne 10 mesiacov, my sme to museli stihnúť od marca 2015 do augusta 2015, teda necelých 6 mesiacov. Nové vedenie univerzity bolo síce plné entuziazmu, ale bez potrebných skúseností na takúto výzvu. Takže východisková situácia bola pre nás vyslovene nepriaznivá, z toho dôvodu som sa po nástupe do funkcie rektorky pokúsila o posun návštevy evalvačného tímu o jeden rok neskôr, čomu však nebolo vyhovené. Odpoveď, ktorá prišla z centrálly EAEVE, bola neoblomná – vy ste sa prihlásili, tak to musíte stihnúť. Ak sme chceli byť serióznym partnerom, museli sme sa pustiť do práce.

Vážený čitateľ mi snáď odpustí, ak na tomto mieste opíšem aj svoje osobné pocity. V prvom rade to bola obrovská vôľa to zvládnuť, ktorú nasledovala ešte väčšia obava, či sa nám to podarí. Obávala som sa „vyhorenia“ tímu, pretože nároky, ktoré boli na nás všetkých kladené, boli neúmerné. Všetci

pracovali ďaleko viac ako je štandardná pracovná doba, bez víkendov a bez dovolenky, pretože finalizácia oboch správ sa konala práve cez hlavné prázdniny. Každý robil, čo mohol, išli sme dokonca až za hranice našich možností a nakoniec sme termín 26. 8. 2015 pre zaslanie oboch sebahodnotiacich správ pre Stage 1 a Stage 2 stihli. Ale tým sa to nekončilo. Bolo treba pripraviť všetky pracoviská, rekonštruovať priestory, nachystať obrovské množstvo dokumentov. Všetci neúnavne pracovali a môžem povedať, že sa urobilo všetko, čo bolo v našich silách, aby sme sa mohli pokúsiť o udržanie si statusu approval a získanie akreditácie. Nikdy predtým som nezažila také obrovské nasadenie všetkých zainteresovaných zamestnancov, od nádvorných robotníkov, cez technicko-hospodárskych pracovníkov po tvorivých pracovníkov univerzity. Všetkým na tom záležalo. O to väčšie sklamanie prišlo, keď nám po týždni návštevy evalvačného tímu bolo v posluchárni chemického pavilónu oznámené, že boli identifikované tri hlavné deficiencie, preto návrh komisie pre Stage 1 bude *non-approval* a pre Stage 2 *conditional accreditation*. Bolo pre mňa veľmi ťažké postaviť sa pred všetkých ľudí, ktorí niekoľko mesiacov tvrdo pracovali, a teraz neverili vlastným ušiam, čo počuli. Ako motivovať pracovníkov, aby nerezignovali a pokračovali v začatom úsilí? Ako všetkých presvedčiť, že máme na to, aby sme nedostatky v krátkom čase odstránili a požiadali o opakovanú návštevu a pozitívne zmenili status univerzity? Prof. Lekeux, riaditeľ ESEVT (European System of Evaluation of Veterinary Training) ma ubezpečil, že identifikované hlavné nedostatky sú prevažne technického charakteru a je možné ich vhodnými opatreniami vyriešiť. Zároveň prisľúbil zaradenie revisit našej univerzity do programu návštev na rok 2016.

Následne sme ako hlavnú prioritu na rok 2016 stanovili odstránenie hlavných deficiencií. V záujme úspešnej opakovanej návštevy sme investovali nielen finančné prostriedky, ale predovšetkým prácu ľudí do nápravy existujúceho stavu. Na pravidelných stretnutiach sme prijímali opatrenia, kontrolovali ich plnenie, navštevovali pracoviská, dopĺňali dokumenty, aby sme v priebehu roka boli pripravení na opakovanú návštevu. Som rada, že nikto z nás nepoľavil, že sme sa nevzdali, ale bojovali ďalej, aj keď neúspech veľmi bolel a mohol veľmi závažne ovplyvniť renomé školy, počty študentov a vôbec našu existenciu. Počas General Assembly EAEVE v Uppsale v máji 2016 bol oznámený negatívny výsledok návštevy expertného tímu z roku 2015 a moje pocity, keď nám ako univerzite boli obmedzené hlasovacie práva, boli viac ako frustrujúce. Navyše pri prezentácii programu návštev na roky 2016 až 2018 sme zistili, že sa s návštevou UVLF vôbec nepočíta. Bolo pre nás nemysliteľné mať status non-approval až do roku 2019, preto sa stalo našou najdôležitejšou úlohou presvedčiť prof. Lekeuxa, aby sme sa do harmonogramu návštev dostali. Nebolo to jednoduché, pracovné vyťaženie hodnotiteľov je veľmi veľké a skoordinať ich termíny sa zdalo nemožné. Množstvo rozhovorov, lobingu, presvedčovania nakoniec priniesli výsledok a dostali sme termín opakovanej návštevy na september 2016. Okrem iného to znamenalo pripraviť správu o odstránení nedostatkov do začiatku júla 2016. Ale krátke termíny nás už neprekvapili...

Koniec tohto príbehu už viete, fakty nájdete v tomto čísle. Ja som vás chcela oboznámiť aj s tým, čo sa dialo „za scénou“ a ako sme to prežívali. Museli sme čeliť ľahostajnosti, skeptikom, neprajníkom a tým, ktorí neverili, že sa to dá zvládnuť. Pri samotnej revisit v septembri 2016 niektorí

členovia evalvačného tímu boli presvedčení, že márnime ich čas, veď predsa za osem mesiacov sa nedajú odstrániť všetky hlavné nedostatky. Po dvoch dňoch zmenili názor a nám všetkým sa tísli slzy do očí, keď nám oznamovali pozitívny výsledok opakovanej návštevy na oboch stupňoch hodnotenia. To, čomu sme obetovali temer dva roky práce, úsilia, energie a peňazí, sa podarilo. Podarilo sa to najmä vďaka nadštandardnej osobnej zainteresovanosti všetkých, ktorí na tom pracovali. Ďakujem!

Prosím, prečítajte si to, čo sme pre vás v tomto mimoriadnom vydaní pripravili. Prečítajte si to aj z úcty k všetkým, ktorí sa na tomto úspechu podieľali. **Naše úsilie prinieslo vysoko prestížny výsledok, ktorý sa navždy zapíše do histórie univerzity – zaradili sme sa k 12 inštitúciám v Európe z celkového počtu 96, ktoré sú nielen evalvované, ale aj akreditované.**

Rozhodnutie ECOVE o udelení statusu Approval and Accrediation bolo prijaté s nadšením. Na úspechu sa podieľali (zľava) kvestor Ing. Róbert Schréter, prorektor pre klinickú činnosť doc. MVDr. Oskar Nagy, PhD., prorektor pre zahraničné štúdium MVDr. Martin Tomko, PhD., rektorka prof. MVDr. Jana Mojžišová, PhD., prorektorka pre výchovno-vzdelávaciu činnosť prof. MVDr. Zita Faixová, PhD., prorektor pre vedecko-výskumnú činnosť a zahraničné styky prof. MVDr. Juraj Pistl, PhD., kancelárka PhDr. Ľudmila Kundriková a prorektor pre rozvoj školy a hodnotenie kvality prof. MVDr. Jozef Nagy, PhD., ktorí pre vás zároveň pripravili toto mimoriadne vydanie.

Medzinárodná evalvácia a akreditácia inštitúcií poskytujúcich veterinárne vzdelávanie, ktoré sú členmi Európskeho združenia inštitúcií pre veterinárske vzdelávanie

Čo je EAEVE

Európske združenie inštitúcií pre veterinárske vzdelávanie (EAEVE – *European Association of Establishments for Veterinary Education*) bolo založené 27. 5. 1988 ako výraz potreby harmonizácie veterinárskeho vzdelávania v rámci európskych krajín. EAEVE je súkromná, nezisková organizácia založená dekanmi či riaditeľmi inštitúcií pre veterinárne vzdelávanie za účelom reprezentácie svojich členov, harmonizácie a zlepšenia kvalitatívnych štandardov veterinárneho vzdelávania v Európe. Vzniku združenia bola v tom čase nápomocná aj komisia Európskej únie, tzv. Pomocná komisia pre veterinárske vzdelávanie (ACVT – *Advisory Committee for Veterinary Training*). Prvým sídlom EAEVE sa stala École nationale vétérinaire d'Alfort v Maisons-Alforte pri Paríži, Francúzsko, neskôr bola administratíva

zriadená v belgickom Bruseli a od roku 2007 je sídlo združenia vo Viedni, v Rakúsku. Členmi EAEVE sú fakulty, vysoké školy a univerzity zapojené do výučby a výskumu v oblasti veterinárnej medicíny. V súčasnosti je ich 96. UVLF v Košiciach je jej členom od roku 1992. Zoznam členov, ako aj hodnotených a schválených inštitúcií EAEVE zverejňuje na svojom oficiálnom webovom sídle www.eaeve.org.

Primárnym cieľom EAEVE je hodnotiť harmonizáciu minimálnych noriem stanovených v študijnom programe pre veterinárnych lekárov so smernicami EÚ č. 2005/36 a 2013/55. V rámci EAEVE bola evalvácia veterinárskeho vzdelávania a veterinárskych škôl v kompetencii Spoločnej komisie pre vzdelávanie (JEC – *Joint Education Committee*) zloženej tak zo zástupcov združenia, ako aj zástupcov Európskej federácie veterinárnych lekárov (FVE

– *Federation of Veterinarians of Europe*). Táto komisia bola neskôr premenovaná na Európsky výbor pre veterinárske vzdelávanie (ECOVE – *European Committee on Veterinary Education*), pričom komisia si zachovala svoje zloženie a zastupuje EAEVE aj FVE.

EAEVE:

- publikuje a neustále aktualizuje status evalvácie/akreditácie inštitúcií poskytujúcich veterinárne vzdelávanie v súlade s ESEVT (*European System of Evaluation of Veterinary Training*),
- podporuje výmenu informácií o výučbe a výskume medzi európskymi inštitúciami pre veterinárne vzdelávanie, ako aj inštitúciami v iných častiach sveta,
- podporuje výmenu pedagogických pracovníkov a mobilitu študentov medzi týmito vzdelávacími inštitúciami,
- podporuje rozvoj a distribúciu výučbových materiálov pre použitie na všetkých úrovniach veterinárneho vzdelávania (pregraduálnom, postgraduálnom a ďalšom vzdelávaní),
- slúži ako fórum pre diskusie o veterinárnom vzdelávaní,
- predkladá užitočné návrhy Európskej komisii v týchto oblastiach a
- spolupracuje s európskymi a zámorskými veterinárnymi organizáciami, študentskými organizáciami a rôznymi zúčastnenými stranami.

EAEVE o odbornej príprave veterinárneho lekára

Víziou EAEVE je byť oficiálnym akreditačným orgánom pre veterinárne vzdelávacie inštitúcie v Európe a poslaním je hodnotenie, podpora a ďalší rozvoj kvality a úrovne inštitúcií pre výučbu veterinárnej medicíny nielen v rámci, ale aj mimo štátov Európskej únie.

Systém hodnotenia EAEVE/FVE predstavuje nasledovné záruky:

- pre verejnosť – dôvera v kvalitu absolventov – veterinárnych lekárov a v služby, ktoré poskytujú,
- pre študentov veterinárnej medicíny – poznanie svojho vzdelania dosahujúceho dohodnuté a akceptovateľné štandardy,
- pre veterinárne vzdelávacie inštitúcie – dôvera, že ich curricula a úroveň škôl dosahuje dohodnutú vzorovú úroveň.

Odborná príprava veterinárnych lekárov sa skladá celkom najmenej z piatich rokov denného teoretického a praktického štúdia, ktoré môžu byť navyše vyjadrené aj ako ekvivalent kreditov ECTS, na univerzite alebo vo vysokoškolskej inštitúcii poskytujúcej odbornú prípravu, ktorej úroveň sa uznáva za rovnocennú, alebo pod dohľadom univerzity, ktorá zahŕňa aspoň študijný program uvedený v bode 5.4.1 Smernice EÚ č. 2005/36. Program štúdia vedúceho k udeleniu dokladu o formálnych kvalifikáciách v oblasti veterinárnej medicíny zahŕňa minimálne nasledujúce predmety (jeden alebo viac týchto predmetov sa môže vyučovať ako súčasť inej prípravy alebo v spojení s ňou):

A. Základné predmety:

- fyzika, chémia, biológia zvierat, biológia rastlín, biomatematika

B. Špecifické predmety:

a) Základné vedy:

- anatómia (vrátane histológie a embryológie), fyziológia, biochémia, genetika, farmakológia, farmácia, toxikológia, mikrobiológia, imunológia,

epidemiológia, profesijná etika

b) Klinické vedy:

- pôrodníctvo, patológia (vrátane patologickej anatómie), parazitológia, klinická medicína a chirurgia (vrátane anestéziológie), klinické prednášky o rôznych domácich zvieratách, hydine a iných živočíšnych druhoch, preventívna medicína, rádiológia, rozmnožovanie a reprodukčné poruchy, štátne zverolekárstvo a verejné zdravotníctvo, veterinárna legislatíva a súdne lekárstvo, terapeutika, propedeutika

c) Živočíšna výroba:

- živočíšna výroba, živočíšna výživa, agronómia, vidiecke hospodárstvo, chov zvierat, veterinárna hygiena, etológia a ochrana zvierat

d) Hygiena potravín:

- inšpekcia a kontrola živočíšnych potravín alebo potravín živočíšneho pôvodu, hygiena potravín a technológia prípravy potravín, pracovná prax (vrátane pracovnej praxe na bitúnkoch a pri spracovaní potravín)

Odborná príprava veterinárneho lekára na základe európskej právnej úpravy poskytuje záruku, že príslušný odborník získal tieto znalosti a zručnosti:

- a) primerané znalosti vied, o ktoré sa opierajú činnosti veterinárneho lekára, a právnych predpisov Únie súvisiacich s týmito činnosťami;
- b) primerané znalosti štruktúry, fungovania, správania a fyziologických potrieb zvierat, ako aj zručnosti a spôsobilosti potrebné na ich chov, kŕmenie, zdravie, reprodukciu a hygienu všeobecne;
- c) klinické, epidemiologické a analytické zručnosti a spôsobilosti požadované na prevenciu, diagnostiku a liečenie ochorení zvierat vrátane anestézie, sterilných operácií a bezbolestnej smrti, či už uvažované individuálne alebo skupinovo, vrátane špecifických znalostí chorôb prenosných na človeka;
- d) primerané znalosti, zručnosti a spôsobilosti na preventívne lekárstvo vrátane spôsobilostí týkajúcich sa vyšetrovania a vydávania potvrdení;
- e) primerané znalosti hygieny a technológie použitej pri produkcii, výrobe a dávaní do obehu krmív zvierat a potravín živočíšneho pôvodu, určených na ľudskú spotrebu, vrátane zručností a spôsobilostí potrebných na pochopenie a vysvetlenie osvedčených postupov v tejto oblasti;
- f) znalosti, zručnosti a spôsobilosti potrebné na zodpovedné a citlivé využívanie výrobkov veterinárneho lekárstva s cieľom liečenia zvierat a zaistenia bezpečnosti potravinového reťazca a ochrany životného prostredia.

Praktická príprava môže prebiehať formou prípravného obdobia pod podmienkou, že prebieha dennou formou a pod priamym dohľadom príslušného orgánu a nebude trvať dlhšie ako šesť mesiacov v rámci celkového prípravného obdobia päťročného štúdia. Teoretická a praktická príprava bude vyvážená a koordinovane rozložená do rôznych predmetových skupín, aby bolo možné nadobúdať znalosti a skúsenosti spôsobom, ktorý veterinárnym chirurgom umožní vykonávať všetky svoje povinnosti.

Hodnotiaci systém sa zameriava na pregraduálne veterinárne vzdelávanie so snahou zabezpečiť porovnateľný vysoký štandard vzdelávania v celej Európe, čím sa umožní vzájomné uznávanie kvalifikácie. Podmienkou tohto

predpokladu je definícia absolventa:

„Nový absolvent by mal byť veterinárny lekár schopný vstupovať do všetkých všeobecne uznávaných oblastí veterinárnej profesie ihneď po promócii alebo schopný podstúpiť ďalšiu prípravu podľa zavedených postupov alebo po všeobecne uznávanej dobe praxe.“

Takáto definícia je v súlade so Smernicou 2005/36/ES o uznávaní odborných kvalifikácií.

Evalvácia a akreditácia

Hodnotenie veterinárnych škôl v Európe vykonáva EAEVE v spolupráci s FVE. Hodnotiaci systém je riadený prostredníctvom Európskeho výboru pre veterinárne vzdelávanie (ECOVE). Bola prijatá zásada, že evalvácia veterinárskeho vzdelávania a veterinárskych škôl sa vykonáva periodicky každých desať rokov na základe prijatého Európskeho systému evalvácie veterinárskeho vzdelávania, ktorý má spracované svoje zásady (PPE – *Principles and Process of Evaluation*) a štandardné pracovné postupy (SOP – *Standard Operating Procedures*). Hodnotenia vrátane návštev sa vykonávajú len v anglickom jazyku.

V súlade s SOP schváleným Valným zhromaždením EAEVE v Budapešti (máj 2012) hodnotenie pozostáva z dvoch fáz podobných mechanických krokov, ale s iným prístupom a zámerom. **Prvá etapa (Stage 1) – evalvácia** – znamená súhlas, že hodnotená inštitúcia je v súlade so Smernicou Európskeho parlamentu a Rady č. 2005/36/ES a Smernicou Európskeho parlamentu a Rady č. 2013/55. **Druhá etapa (Stage 2) – akreditácia** – znamená, že hodnotená inštitúcia dodržiava všeobecne akceptované a príslušné akademické štandardy, poskytujúce vzdelávacie príležitosti prijateľnej kvality. Za týmto účelom musí hodnotená inštitúcia preukázať, že má vypracované metódy pre sledovanie kvality vzdelávania, posudzovanie študijných príležitostí, udržateľný systém pre zabezpečenie kvality a plán na zvyšovanie kvality; tým poskytuje dôkaz pre všetky zúčastnené strany, že kvalita

výučby študentov je prijateľná. Hodnotenú inštitúciu, ktorá dosiahla túto úroveň, je potrebné považovať za akreditovanú ECOVE, členom Európskej asociácie pre zabezpečenie kvality vo vysokom školstve (ENQA – European Association for Quality Assurance in Higher Education).

Hlavné kroky hodnotiaceho procesu sú:

1. Dohoda o hodnotení medzi hodnotenou inštitúciou a ECOVE, ktorá obsahuje aj štádiá hodnotenia a dátum návštevy.
2. Príprava sebahodnotiacej správy hodnotenou inštitúciou, ktorá bude preskúmaná skupinou expertov.
3. Návšteva hodnotenej inštitúcie skupinou expertov v trvaní približne 4 dni pre evalváciu a 2 dni pre akreditáciu.
4. Príprava návrhu správy A z návštevy skupiny expertov obsahujúcej predbežné závery pre evalváciu a akreditáciu.
5. Príprava návrhu správy B za prítomnosti predsedu a zástupcu hodnotenej inštitúcie pre prípadné objasnenia vyžadované ECOVE.
6. Prijatie záverečnej správy nasledujúcej po prerokovaní jej obsahu so štatutárom hodnotenej inštitúcie; príprava záverečného hodnotenia so závermi a hodnotením hodnotenej inštitúcie ECOVE.
7. Začlenenie hodnotenej inštitúcie na zoznam hodnotených inštitúcií EAEVE vrátane roku hodnotenia a dátumu rozhodnutia ECOVE, stavu a linku na záverečné hodnotenie inštitúcie.

Medzinárodná evalvácia a akreditácia Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach 2015

Jednou z najvýznamnejších udalostí roku 2015 bol proces medzinárodnej evalvácie a akreditácie našej univerzity tímom expertov EAEVE v spolupráci s FVE, ktorý začal prípravou sebahodnotiacich správ v marci 2015 a vyvrcholil návštevou evalvačného tímu v októbri 2015. V dňoch 26. – 30. októbra 2015 bola vykonaná medzinárodná evalvácia a akreditácia Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach.

Po tom, ako sa vo februári 2015 ujala funkcie nová rektorka prof. MVDr. Jana Mojžišová, PhD., a v marci noví prorektori – prof. MVDr. Zita Faixová, PhD., prorektorka pre výchovno-vzdelávaciu činnosť, prof. MVDr. Juraj Pisl, PhD., prorektor pre vedecko-výskumnú činnosť a zahraničné styky, prof. MVDr. Jozef Nagy, PhD., prorektor pre rozvoj školy a hodnotenie kvality, MVDr. Martin Tomko, PhD., prorektor pre zahraničné štúdium, doc. MVDr. Oskar Nagy, PhD., prorektor pre klinickú činnosť a styk s praxou (v druhom funkčnom období), a Ing. Róbert Schréter, poverený výkonom funkcie kvestora (neskôr kvestor), sa nové vedenie začalo veľmi zodpovedne zaoberať prípravou evalvačného

a akreditačného procesu. V extrémne krátkom časovom období boli spracované dve sebahodnotiace správy, ktoré boli pripravené podľa štandardných operačných postupov EAEVE. Pre proces medzinárodnej evalvácie bola pripravená Sebahodnotiaca správa UVLF v Košiciach – štádium 1 (hodnotenie harmonizácie minimálnych noriem stanovených v študijnom programe pre veterinárnych lekárov so smernicami EÚ č. 2005/36 a 2013/55) a pre proces medzinárodnej akreditácie Sebahodnotiaca správa UVLF v Košiciach – štádium 2 (hodnotenie dodržiavania všeobecne akceptovaných a príslušných akademických štandardov, poskytujúcich vzdelávacie príležitosti prijateľnej kvality). Okrem samotnej prípravy sebahodnotiacich správ bolo potrebné oboznámiť jednotlivé pracoviská UVLF s procesom evalvácie a akreditácie, navštíviť ich a odstrániť nedostatky, ktoré sa na jednotlivých pracoviskách vyskytovali. Vedenie UVLF v Košiciach splnilo požiadavku EAEVE a obidve sebahodnotiace správy boli dva mesiace pred evalvačnou a akreditačnou návštevou odoslané jednotlivým expertom i do sídla EAEVE vo Viedni. Sebahodnotiace správy boli na

intranete UVLF a na pracoviskách k dispozícii všetkým pracovníkom v anglickom aj slovenskom jazyku. Bolo dôležité, aby každý zamestnanec bol oboznámený so sebahodnotiacimi správami, cieľmi a priebehom procesu ako základného predpokladu úspešného výsledku medzinárodnej evalvácie a akreditácie. Za týmto účelom boli podrobné informácie podávané na zasadnutiach Vedeckej rady UVLF, Kolégia rektorky UVLF, pracovných

návštevách jednotlivých organizačných útvarov za účasti všetkých zamestnancov. Okrem toho bolo potrebné pripraviť množstvo vnútorných predpisov zameraných hlavne na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, biologickú bezpečnosť, manipuláciu s vedľajšími živočíšnymi produktmi a iné, a to v slovenskom ako aj v anglickom jazyku. Tieto materiály boli a dodnes sú dostupné pre zamestnancov a študentov na novovytvorenej intranetovej stránke UVLF.

Sebahodnotiace správy

Samotný proces medzinárodnej evalvácie a akreditácie UVLF v Košiciach začal 26. októbra 2015 stretnutím všetkých členov evalvačného a akreditačného tímu. Členmi expertnej skupiny evalvačného tímu (štádium 1) boli: Campion Deidre (Dublin, Írsko; základné predmety), Fjeldborg Julie (Copenhagen, Dánsko; klinické predmety), Romano Giovanna (Monacalieri, Taliansko; praktická výučba klinických predmetov), Chambon Thierry – predseda (Brest, Francúzsko; výučba živočíšnej produkcie), Ros Berruezo Gaspar (Murcia, Španielsko; výučba bezpečnosti a kvality potravín), Poissonnier Camille (Maisons-Alfort, Francúzsko; študentka) a Lekeux Pierre (Liege, Belgicko; koordinátor EAEVE). Členmi expertnej skupiny akreditačného tímu (štádium 2) boli: Forni Monica (Bologna, Taliansko) a Ruhoniemi Mirja (Helsinki, Fínsko). Okrem uvedených členov sa medzinárodnej evalvácie a akreditácie UVLF v Košiciach zúčastnili pozorovatelia: Cassidy Terence (EÚ), Laredo Alvarez (Španielsko) a Williamson Norman (Nový Zéland). Prvé stretnutie expertov bolo s rektorkou UVLF v Košiciach prof. MVDr. Janou Mojžišovou, PhD., a kontaktnou osobou medzi UVLF a EAEVE (liaison officer) prorektorom MVDr. Martinom Tomkom, PhD. Prvý deň bol ukončený spoločnou večerou EAEVE tímov, vedenia UVLF – rektorky, prorektorov a kvestora, prorektorky University of Nordland v Bodø prof. Grete Lysfjord a ostatných pozvaných hostí – prof. MVDr. Petra Reichela, CSc., predsedu AS UVLF v Košiciach, doc. MVDr. Petra Lazara, PhD., predsedu komory zamestnancov AS, MVDr. Michala Žilinčika, predsedu komory študentov AS a PhDr. Ľudmily Kundrikovej, kancelárky univerzity. Druhý deň medzinárodnej evalvácie a akreditácie začal úvodným

stretnutím evalvačného tímu s vedením UVLF v Košiciach a prorektorkou University of Nordland v Bodø (v súčasnosti Nord University). V rámci úvodného stretnutia predstavila rektorka UVLF v Košiciach prof. MVDr. Jana Mojžišová, PhD., našu univerzitu, jej štruktúru a študijné programy. Rovnako prorektorka University of Nordland v Bodø prof. Grete Lysfjord prezentovala univerzitu, históriu a zámer spoločného študijného programu UVLF v Košiciach a University of Nordland v Bodø. Program druhého dňa pokračoval návštevou vybraných pracovísk UVLF.

Tretí deň bol venovaný návšteve Školského poľnohospodárskeho podniku v Zemplínskej Teplici, Účelového zariadenia pre chov a choroby zvier, rýb a včiel v Rozhanovciach a Jazdeckého areálu UVLF (štádium 1). Člen evalvačného tímu zodpovedný za hodnotenie výučby v oblasti bezpečnosti a kvality potravín spolu s predsedom expertných tímov navštívili bitúnok UVLF v Zemplínskej Teplici. Tím pre hodnotenie kvality (štádium 2) uskutočnil plánované stretnutia s pracovníkmi a študentmi zodpovednými za hodnotenie kvality pregraduálneho štúdia, postgraduálneho štúdia a welfare študentov. Z pohľadu spolupráce s externým prostredím bol veľmi dôležitý spoločný obed oboch evalvačných tímov s rektorkou UVLF, kontaktnou osobou a zástupcami pozvaných stavovských a spolupracujúcich organizácií. Veľmi si vážime, že pozvanie prijali a na stretnutí sa zúčastnili ústredný riaditeľ ŠVPS SR prof. MVDr. Jozef Bireš, DrSc., prezident KVL SR MVDr. Tibor Brauner, viceprezident KVL SR MVDr. Pavol Valášek, riaditeľ Neuroimunologického ústavu SAV Dr. h. c. prof. MVDr. Michal Novák, DrSc., Ing. Zuzana Bírošová, CSc., riaditeľka

Hodnotiaci tím a členovia vedenia univerzity – október 2015

Národného kontaktného miesta pre vedeckú a technickú spoluprácu s EFSA, MVDr. Gabriel Varga, riaditeľ Region ZOETIS, súkromní veterinárni lekári MVDr. Martin Mihály, PhD., a MVDr. Pavol Fábry, a doc. Dr. Ing. Martin Mellen, PhD., riaditeľ firmy Podtatranská hydina, Kežmarok. Tento deň bol vyhradený aj pre stretnutie členov evalvačného tímu s pracovníkmi zodpovednými za ekonomiku a prevádzku a návštevu ÚVIK-u. Okrem plánovaného programu jednotliví členovia evalvačného tímu uskutočnili návštevy vybraných pracovísk. Študentka, členka evalvačného tímu, absolvovala diskusiu v študentských domovoch a spoločnú večeru so zástupcami študentov UVLF. Pracovný program bol ukončený spoločnou večerou akreditačného tímu (štádium 2) so zástupcami univerzity a študentmi zodpovednými za hodnotenie kvality.

Štvrtý deň medzinárodnej evalvácie a akreditácie sa podľa stanoveného programu uskutočnilo stretnutie so zamestnancami reprezentujúcimi seniorskú a juniorskú časť a so zástupcami študentov (štádium 1). Okrem plánovaného programu jednotliví členovia evalvačného tímu uskutočnili návštevy vybraných ústavov a kliník. Členovia akreditačného tímu podľa plánu absolvovali stretnutia s vedúcimi katedier a kliník, s predsedom OZ PŠaV UVLF prof. RNDr. Michalom Toropilom, CSc., so zástupcami pregraduálnych a postgraduálnych študentov. Navštívili aj študijné oddelenie, referát pre zahraničné štúdium a oddelenie bezpečnosti a krízového riadenia. V oficiálnom programe bol vyhradený priestor aj pre individuálne dôverné stretnutia zamestnancov

a študentov s členmi evalvačného a akreditačného tímu. Pracovný program členov oboch tímov expertov pokračoval spoločným stretnutím v hoteli Golden Royal.

Začiatok záverečného dňa strávili členovia expertných tímov finalizáciou výsledkov medzinárodnej evalvácie a akreditácie UVLF v Košiciach. Program pokračoval záverečným bodom, a to ústnou prezentáciou predbežných výsledkov v posluchárni pavilónu chemických disciplín za účasti vedenia UVLF, zamestnancov a študentov. Túto časť otvorila rektorka UVLF v Košiciach prof. MVDr. Jana Mojžišová, PhD., za tím expertov vystúpil Pierre Lekeux, koordinátor EAEVE, a výsledky prezentovali za štádium 1 (evalvácia) Thierry Chambon, predseda tímu expertov, a Monica Forni za štádium 2 (akreditácia).

V predbežnej prezentácii výsledkov medzinárodnej evalvácie (štádium 1) bolo konštatované, že:

- sebahodnotiaca správa bola napísaná správne a načas zaslaná tímu expertov,
- bola daná odpoveď na väčšinu otázok alebo vyžiadaní expertov pred začiatkom alebo počas samotného hodnotenia,
- program návštevy bol bez problémov prispôbený požiadavkám tímu expertov, ktorý mal neobmedzený prístup k informáciám, zariadeniam a jednotlivcom.

Tím expertov určil oblasti hodné pochvaly, a to predovšetkým:

- efektívne a autonómne riadenie,
- široká škála voliteľných predmetov pre pregraduálnych študentov,
- rozsiahla praktická výučba, hlavne počas prvých rokov,
- početný a motivovaný akademický a podporný personál,
- moderné IT zariadenia,
- úplne nová a dobre vybavená univerzitná nemocnica pre spoločenské zvieratá,
- možnosti zapojenia pregraduálnych študentov do riešenia vedeckých projektov a množstvo študijných PhD. programov pre absolventov.

Tím expertov identifikoval aj niekoľko potenciálnych

nedostatkov:

- príliš veľa katedier/ústavov, čo má za následok nedostatok podporného personálu a zariadení a nedostatok stratégie interdisciplinárnej výučby v priebehu roka výučby a medzi rokmi,
- nedostatočné (počítačové) klinické záznamy (predovšetkým v angličtine) a nedostatočná angažovanosť študentov v kompletizácii týchto záznamov,
- nedostatok povinných klinických rotácií pre pohotovostnú službu a službu mimo pracovnej doby,
- nedostatočná povinná praktická chirurgická prax pre pregraduálnych študentov,
- nedostatočná izolačná jednotka pre kone,
- nevyhovujúce vybavenie na ošetrovanie a chirurgiu koní,
- nedostatok kadáverov veľkých zvierat pre vykonávanie pitiev a nedostatočné skladovacie chladiarenské kapacity pre kadávery veľkých zvierat,
- nedostatočná integrovaná stratégia pre biologickú bezpečnosť, a to na univerzitnej pôde, ako aj v externých zariadeniach,
- nedostatočná internacionalizácia zamestnávania a školenia klinického personálu,
- nedostatok EBVS- schválených rezidenčných programov, a to najmä v klinických odboroch.

V predbežnej prezentácii výsledkov medzinárodnej akreditácie (štádium 2) bolo konštatované, že:

- sebahodnotiaca správa 2 bola k dispozícii načas, ale bola len čiastočne informatívna a neposkytla celkový obraz o hodnotení kvality,

- strategický plán obsahuje poslanie a stratégiu UVLF v Košiciach s definovanými míľnikmi,
- pre meranie zlepšenia kvality nie sú používané indikátory,
- kvalita je riadená množstvom orgánov a výborov,
- tok informácií ako aj rozdelenie právomocí a povinností medzi nimi nie sú jasne definované, nie je jasné, či proces zberu dát vedie k akčným plánom pre riadenie zmien,
- experti mali neobmedzený prístup k požadovaným informáciám, zariadeniam a jednotlivcom počas návštevy.

Bolo konštatované, že univerzita má odhodlanie dosiahnuť dobré výsledky. Medzi študentmi a zamestnancami sú úzke vzťahy a obe skupiny sú veľmi proaktívne a nadšené zo súčasného stavu. Úspech procesu sa opiera predovšetkým o odhodlanie zamestnancov a osobné vzťahy medzi pracovníkmi a študentmi.

Dôležitý návrh na zlepšenie, v súlade s EAEVE štandardným operačným postupom a európskym rámcom hodnotenia kvality v oblasti vysokoškolského vzdelávania, pozostáva z vykonávania formálnych postupov, ktoré musia obsahovať kompletný kvalitatívny cyklus (PDCA – Planning, Doing, Checking, Acting). Odporúčanie pre ECOVE bolo klasifikovať UVLF so štatútom „podmienečne akreditovaná“.

Rozhodnutie o definitívnom výsledku medzinárodnej evalvácie a akreditácie padlo na zasadnutí ECOVE v máji 2016. Do toho času mala univerzita status navštívená a potvrdená inštitúcia.

Prezentácia predbežných výsledkov evalvácie a akreditácie 2015

Rozhodnutie ECOVE v máji 2016

Reg.No.:157/2016

European Association
of Establishments for Veterinary Education

Association Européenne
des Etablissements d'Enseignement
Vétérinaire

Prof. Jana Mojžišová
University of Veterinary Medicine and Pharmacy in Kosice
Komenského 73
041 81 Košice
SLOVAK REPUBLIC

Vienna, 20th May 2016

Dear Professor Mojžišová,

On behalf of ECOVE who met on 11 May 2016, I herewith inform you of the Evaluation result, based on the Stage 1 visitation to your Establishment on 26-30 October 2015.

The Committee concluded that the following Major Deficiencies had been identified

-) *Inadequate equine isolation unit*
-) *Lack of mandatory clinical rotations for emergency and out-of-hours services*
-) *Insufficient (computerised) clinical records and insufficient involvement of undergraduate students in the completion of these clinical records, particularly but not exclusively for those on the English-speaking programme.*

Therefore, in accordance with our Standards and based on the educational requirements of the EC Directive 2005/36, Article 38,

**the status of the ' University of Veterinary Medicine and Pharmacy in Kosice' is
NON-APPROVAL.**

In line with our agreement, please publish the SER and the Final Report on your website.

Should you have any questions, please do not hesitate to contact Prof. Pierre Lekeux, Director of the ESEVT (pierre.lekeux@eaeve.org) or the EAEVE Office (office@eaeve.org).

Yours sincerely,

Prof. Pierre Lekeux
Director of the ESEVT

EAEVE Office
Hietzinger Kai 87
A-1130 Wien
Austria

Tel.: ++43 1 512 33 94
Fax: ++43 1 512 77 10
e-mail: office@eaeve.org

Riaditeľ ESEVT (*European System of Evaluation of Veterinary Training*) prof. Pierre Lekeux listom informoval rektorku UVLF v Košiciach prof. MVDr. Janu Mojžišovú, PhD., o rozhodnutí ECOVE zo zasadnutia, ktoré sa uskutočnilo dňa 11. mája 2016.

ECOVE dospela k záveru, že na základe návštevy (26. – 30. októbra 2015) v rámci hodnotenia štádia 1 boli zistené tieto závažné nedostatky (deficiencie):

- nevyhovujúca izolačná jednotka pre kone,
- nedostatok povinných klinických rotácií pre po-

- hotovostnú službu a službu mimo pracovnej doby,
- nedostatočné (počítačové klinické záznamy a nedostatočná angažovanosť študentov v kompletizácii týchto záznamov (hlavne u študentov v študijnom programe vyučovanom v anglickom jazyku).

Na základe rozhodnutia ECOVE, v súlade so štandardmi a požiadavkami článku 38 Smernice ES č. 2005/36, je stav Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach „Non-Approval“.

Opakovaná návšteva 2016

Odstraňovanie nedostatkov a príprava na opakovanú návštevu

Vedenie UVLF v Košiciach začalo s odstraňovaním nedostatkov vyplývajúcich zo záverov medzinárodnej evalvácie a akreditácie bezprostredne po zverejnení predbežnej správy 4. 11. 2015. Na pravidelných stretnutiach sa zaoberalo konkrétnymi riešeniami odstránenia nedostatkov vyplývajúcich z predbežných správ.

Medzi prioritné patrilo riešenie nasledovných nedostatkov:

1. V oblasti medzinárodnej evalvácie (štádium 1):

- nevyhovujúca izolačná jednotka pre kone,
- nedostatok povinných klinických rotácií pre pohotovostnú službu a službu mimo pracovnej doby,
- nedostatočné (počítačové) klinické záznamy (predovšetkým v angličtine) a nedostatočná angažovanosť študentov v kompletizácii týchto záznamov,
- nedostatok kadáverov veľkých zvierat pre vykonávanie pitev a nedostatočné skladovacie chladiarenské kapacity pre kadavéry veľkých zvierat.

Dôležitou úlohou pre úspešný proces evalvácie bolo vyriešenie **nedostatku týkajúceho sa izolačných boxov**. Po dlhých úvahách o umiestnení izolačných boxov pre kozy, ovce, ošípané a hovädzí dobytok sa rozhodlo, že napriek zámeru z roku 2012 zbúrať pavilón 29 sa tento priestor

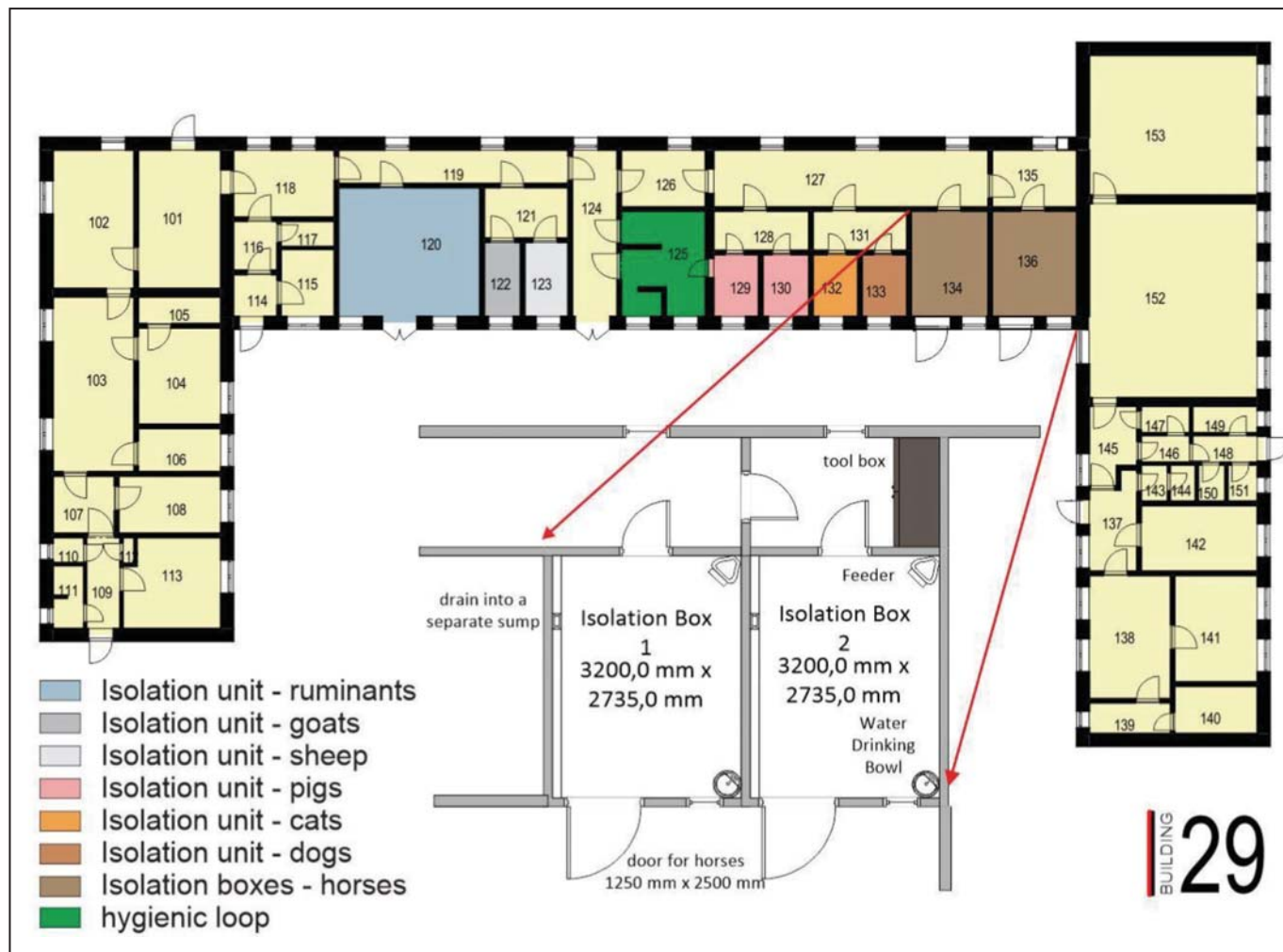
využije pre izolačné priestory, čo sa ukázalo ako správny krok. V pavilóne boli uskutočnené rekonštrukčné práce na zabezpečenie izolácie zvierat, ktoré boli vysoko ocenené už pri prvej návšteve.

Problémom bola ale izolácia koní. Už počas evalvačnej návštevy v roku 2005 bola absencia izolačných boxov evalvačnou komisiou posúdená ako hlavný nedostatok, ktorý bol odstránený v rámci prípravy na opakovanú návštevu tak, že izolačné boxy pre kone boli umiestnené za pôvodným pavilónom 19. Tieto izolačné boxy boli evalvačnou komisiou počas opakovanej návštevy v roku 2011 vyhodnotené ako vyhovujúce. V polovici roku 2014 boli izolačné boxy pre kone pred plánovanou rekonštrukciou pavilónu 19 presunuté do priestorov pred pavilón 18, v ktorom sú ustajňovacie priestory kliniky koní. Pôvodne schválené izolačné boxy pre kone sa stali týmto presunom nevyhovujúce najmä pre zlé vyspádovanie a povrchovú úpravu podláh, abscentujúce pripojenie na samostatnú žumpu a nedostatočnú vzdialenosť od ustajňovacích priestorov kliniky koní. Tieto skutočnosti viedli k tomu, že izolačné boxy pre kone boli vyhodnotené ako jeden z hlavných nedostatkov pri evalváci v roku 2015.

Vedenie univerzity po prvej návšteve zvažovalo niekoľko možností. Pripravený bol variant riešenia izolácie koní v ľavej časti pavilónu 29 prestavbou tejto časti, tiež variant výstavby samostatne stojacich izolačných boxov medzi pavilónom 29 a 33, a variant adaptácie pravej strany izolačných priestorov, kde sa nachádzali sklady. Vedenie UVLF sa po odbornej konzultácii a aj vzhľadom na finančnú náročnosť prvého a druhého variantu rozhodlo realizovať variant, ktorý poznáme dnes. Najprv bolo potrebné uskutočniť verejné obstarávanie

a následne sa začala samotná výstavba izolačných boxov pre kone. Aj počas výstavby prebiehala diskusia odborníkov, aby sa zabezpečilo najlepšie riešenie, keďže neexistuje presný popis, ako majú takéto izolačné jednotky pre kone vyzerieť. Izolačné boxy pre kone boli dokončené tesne pred opakovanou návštevou. Úpravou prešlo aj oplatenie a okolie izolačných priestorov. Tím expertov nakoniec ohodnotil niekoľkomesačný výsledok práce ako veľmi uspokojivý a trvalo úplne vyhovujúci.

Pôdorys pavilónu 29

Nedostatočné izolačné priestory pre kone

Dva nové izolačné boxy pre kone

Nedostatok povinných klinických rotácií bol riešený diskusiou a vzájomnou dohodou medzi prorektormi pre výchovno-vzdelávaciu činnosť, pre zahraničné štúdium, pre klinickú činnosť a styk s praxou spolu s prednostami jednotlivých kliník. Výsledkom bolo zavedenie klinických rotácií pre študentov šiesteho ročníka študijného programu všeobecné veterinárske lekárstvo vyučovanom v slovenskom a anglickom jazyku. To si vyžiadalo vykonať viacero úprav v študijných plánoch.

Od nového ak. roku 2016/2017 sa zaviedol systém blokovej výučby pre študentov 6. ročníka študijného programu *všeobecné veterinárske lekárstvo* v slovenskom a anglickom jazyku a študijného programu *hygienu potravín*. Podľa tohto systému je akademický rok rozdelený na týždne a výučba sa uskutočňuje v blokoch. Študenti študijného programu *všeobecné veterinárske lekárstvo* sa rozdeľujú do štyroch skupín (A, B, C a D). Prednášky sa uskutočňujú v prvých dvoch týždňoch akademického roka z klinických predmetov choroby malých zvierat, choroby koní, choroby prežúvavcov a choroby ošípaných. Po prednáškovom bloku nasleduje praktická výučba klinických predmetov vrátane rotácií klinických praxí v dvoch 6-týždňových blokoch. Praktická výučba v každom bloku sa ukončuje vždy jeden týždeň pred štátnou skúškou a tento čas majú študenti určený na prípravu na štátnu skúšku. Na záver bloku sa konajú štátne skúšky z klinických predmetov. Po ukončení 2. bloku študenti absolvujú výučbu povinne voliteľných predmetov a rotácie klinických praxí a zároveň môžu spracovávať záverečné práce. Nasleduje 5-týždňový blok zameraný na výučbu výberových predmetov, prípravu záverečných prác a klinické praxe. Po tomto bloku nasledujú ďalšie dva 6-týždňové bloky praktickej výučby a dvojtyždňových rotácií klinických praxí podľa príslušných štyroch študijných predmetov s možnou variabilitou v 3. bloku v závislosti od počasia s následnou prípravou na štátnu skúšku a samotnú štátnu skúšku. V týchto termínoch blokov uvedenú výučbu absolvujú aj študenti študijného programu *hygienu potravín* rozdelení na dve skupiny. Po absolvovaní praktickej výučby, klinických rotácií a štátnych skúšok z klinických predmetov nasleduje posledný blok – obhajoba záverečných prác.

Podobne je organizovaná výučba aj pre študentov študijného programu *všeobecné veterinárske lekárstvo* v anglickom jazyku. Študenti sú rozdelení do štyroch menších skupín a začlenení do jednotlivých blokov uvedených pre slovenských študentov.

Medzi menej závažnými nedostatkami boli v záverečnej správe tímu expertov spomenuté aj **rezervy v hodnotení kvality vzdelávania študentmi** pri získavaní spätnej väzby. Preto bol prehodnotený existujúci dotazník – *Hodnotenie učiteľa a predmetu študentom*, ktorý bol doplnený o vyhodnotenie študentských dotazníkov s návrhmi, postrehmi študentov a návrhmi na riešenie, ktoré sa prerokovávajú na zasadnutí pracoviska, a tiež boli vytvorené dva nové – *Zhodnotenie štúdia na VŠ absolventmi univerzity* a *Predstavy študentov o budúcom povolání v priebehu štúdia*. Prvý z nich je významným nástrojom na zlepšovanie výučby, úpravu študijných plánov a poskytuje údaje aj o uplatnení našich absolventov, prípadne aj o dôvodoch, pre ktoré si ťažšie hľadajú vhodnú prácu. Druhý dotazník bol vytvorený na základe požiadaviek EAEVE a vyplňajú ho študenti prvých, tretích a končiacich ročníkov.

Záverečná správa obsahovala aj konštatovanie o **chýbajúcom e-learningu**. V minulosti využívanie e-learningových prvkov pri vzdelávaní na našej univerzite bolo

skôr výnimkou ako pravidlom. Hráčka zamestnancov poskytovala študentom materiály elektronickou formou cez rôzne osobné stránky, sociálne siete či iné možnosti ako diskové úložisko a podobne. Túto skutočnosť si všimla aj medzinárodná akreditačná a evaluačná komisia, ktorá odporučila zaviesť e-learning v plnom rozsahu. Na základe jednotlivých odporúčaní bola zriadená komisia pre e-learningové vzdelávanie, ktorej predsedom sa stal Ing. Ladislav Takáč, PhD. Komisia pozostáva zo zástupcov jednotlivých typov predmetov, a to všeobecno-vzdelávacích, predklinických a klinických naprieč celým spektrom poskytovaného vzdelávania na našej univerzite.

Akonáhle bola komisia kreovaná, bolo potrebné vypracovať komplexnú stratégiu rozvoja e-learningového vzdelávania v našich podmienkach. Komisia po dôkladnej analýze vypracovala stratégiu rozvoja e-learningového vzdelávania vrátane časového rámca realizácie jednotlivých hlavných cieľov stratégie. Prvým hlavným cieľom bolo vyšpecifikovať typ e-learningovej platformy pre naše podmienky. Vychádzali sme z niekoľko rôznych komplexných e-learningových nástrojov, ktoré majú svoje špecifiká podľa oblasti, kde sú nasadené. Keďže naša univerzita je netechnického zamerania, tak pri výbere platformy sa kladol dôraz predovšetkým na nenáročnosť, jednoduchosť a priateľnosť užívateľského rozhrania. Komisia vybrala platformu LMS Moodle, ktorá spĺňa všetky spomenuté predpoklady.

Druhým hlavným cieľom bolo vytvoriť koncepciu efektívneho e-learningového vzdelávania. Boli navrhnuté tri stupne e-learningového vzdelávania. Prvý stupeň predstavujú klasické statické materiály ako sú prezentácie, dokumenty vo formáte doc, xls, pdf či rôzne obrázky a schémy. Táto skupina tvorí akúsi podpornú bázu vedomostí pri štúdiu. Z rôznych existujúcich možností komisia pre druhý stupeň zvolila testy s vysvetľovacím mechanizmom, ktoré sú pre naše podmienky ideálne. Testy s vysvetľovacím mechanizmom umožňujú prehĺbiť študentom ich vedomosti a to tým, že vysvetlia, prečo daná odpoveď na príslušnú otázku je správna, respektíve prečo je daná odpoveď nesprávna a ktorá odpoveď je správna. Príprava takýchto testov je nepochybná náročná, avšak umožní študentom počas samostatovania prehĺbiť svoje vedomosti na základe teoretickej spätnej väzby. Tretí stupeň predstavujú rôzne audio a video materiály či už vo forme prednášok, demonštrovania jednotlivých postupov, či operácií. Dôraz pri tomto stupni sa prevažne kladie na vytvorenie unikátnych materiálov pri ojedinelých pokusoch, operáciách či vyšetrení.

Nutným medzičlánkom bolo vytvorenie dotazníkov spokojnosti s v tom čase existujúcim stavom e-learningového vzdelávania na našej univerzite s dôrazom na výber kritických oblastí, kde dané vzdelávanie abscentuje. Komisia vypracovala dotazníky pre študentov 2. až 6. ročníka, ktorí sa mali možnosť vyjadriť k rôznym aspektom e-learningového vzdelávania. Tak isto mali možnosť vybrať predmety, kde podľa nich v najväčšej miere abscentuje e-learningové vzdelávanie a tak poskytnúť komisii východiskový bod pri ďalšej implementácii. Na základe vyhodnotenia dotazníkov sa pristúpilo k implementovaniu pilotných kurzov do zvolenej platformy, čo predstavovalo ďalší z hlavných cieľov. Zaškolila sa vybraná vzorka študentov ako pilotná skupina na prácu s vybranou platformou.

Náprava **nedostatočných počítačových klinických záznamov** (predovšetkým v angličtine) sa riešila v rámci

licenčnej podpory zhotoviteľa systému ProVet. ProVet je klinický informačný systém špeciálne upravený na podmienky našej univerzity a v praxi ho využívala najmä klinika malých zvierat, a to už od roku 2008. Druhou klinikou bola od roku 2010 klinika vtákov, exotických a voľne žijúcich zvierat. V roku 2015 začali tento systém využívať aj ostatné kliniky. ProVet je komplexný modulárny informačný systém evidencie malých a veľkých zvierat s množstvom funkcií, avšak pri prvej návšteve bolo za nedostatok prehlásené jeho výlučne slovenské prostredie.

Po prvej návšteve sa okamžite začali realizovať kroky na odstránenie nedostatku, ktorý definovala evalvačná komisia ako „nedostatočné klinické záznamy, najmä v anglickom jazyku, a nedostatočné zapojenie študentov do vyplňovania týchto záznamov“. Jednou z priorít pred revisit teda bolo odstránenie major deficiencie, a teda zabezpečenie klinických záznamov v slovenskom a anglickom jazyku prostredníctvom klinického informačného systému ProVet. V prvom kroku bolo nutné uskutočniť vývoj anglického GUI (grafické užívateľské rozhranie), ktoré sa realizovalo v priebehu januára 2016. Následne sa rozhodlo o rozdelení systému na ostrú a študentskú verziu, čo viedlo k vzniku verzie ProVet EDU. Pre realizáciu tohto riešenia bolo nevyhnutné pripraviť multi-systémovú databázu a realizovať hardvérové a softvérové zabezpečenie ProVet EDU servera. Implementácia softvérového riešenia sa realizovala v rámci servisnej zmluvy v období od februára do apríla 2016 po tom, čo hardvérovú časť zabezpečilo oddelenie IKT.

Na realizáciu odstránenia hlavnej deficiencie boli kvestorom stanovené nasledovné kroky:

- Krok 1: Úprava kontraktu s autorom ProVet-u
- Krok 2: Vývoj ProVet EDU verzie
- Krok 3: Realizácia anglického GUI
- Krok 4: Vývoj procesu replikácie databáz
- Krok 5: Nákup serverového zabezpečenia a zabezpečenia databázy pre ProVet EDU
- Krok 6: Hardvérová inštalácia
- Krok 7: Softvérová inštalácia serverovej časti ProVet EDU

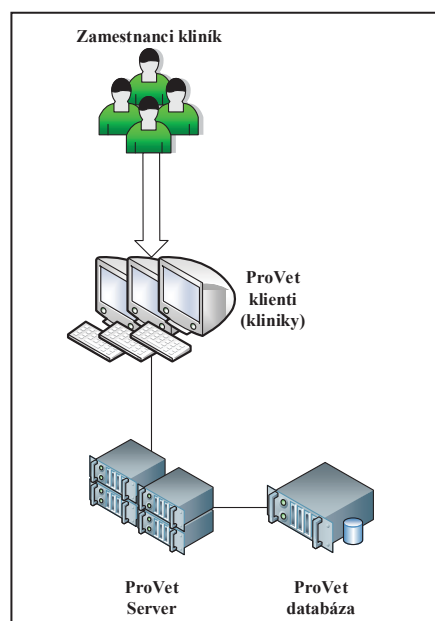
- Krok 8: Testovanie serveru ProVet EDU
- Krok 9: Testovanie replikácie databáz ostrého systému do ProVet EDU
- Krok 10: Nákup potrebného vybavenia pre kliniky
- Krok 11: Inštalácie tenkých klientov na klinikách a v knižnici
- Krok 12: Vytvorenie balíčkov na stiahnutie a ich distribúcia a umiestnenie na intranete

Posledný krok: Distribúcia prístupových údajov študentom prostredníctvom e-mailu provet@uvlf.sk. V rámci riešenia bol pre študentov vypracovaný aj programový manuál.

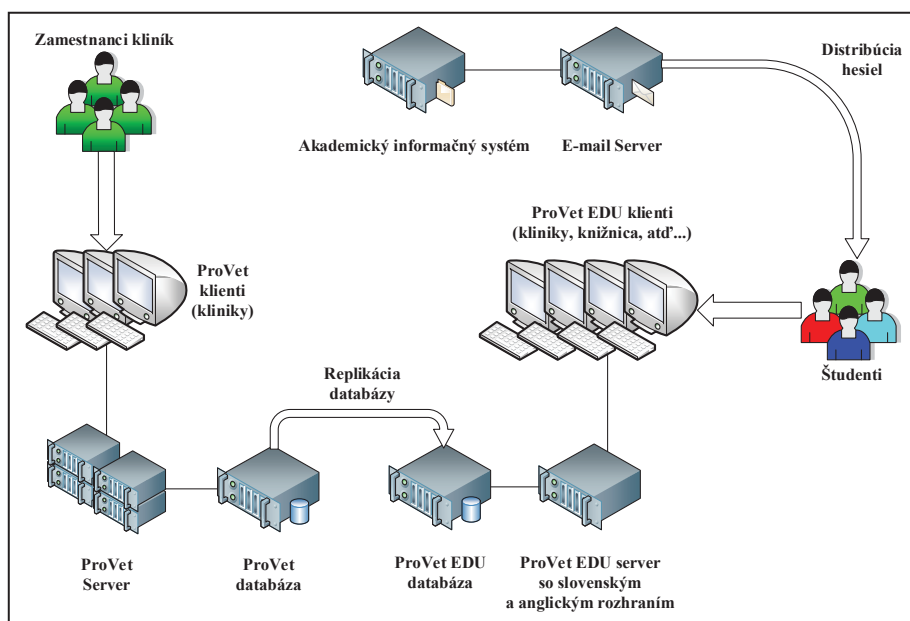
V rámci týchto krokov bolo celkovo vybavených slovenskou a anglickou ProVet EDU inštaláciou 47 počítačov v univerzitnej knižnici a priamo na klinikách pribudlo ďalších rovnako vybavených 10 počítačov, samozrejme vzhľadom na umiestnenie inštalčných balíčkov na intranete je momentálne možné na akýkoľvek počítač v sieti UVLF nainštalovať ProVet.

Zabezpečením týchto opatrení sa dosiahlo, že študenti môžu vytvárať, upravovať a pracovať s klinickými záznamami v slovenskom aj anglickom jazyku z počítačov na klinikách, v knižnici, dokonca aj na študentských domovoch. Tieto záznamy následne pedagogickí zamestnanci hodnotia, čo prispieva k zlepšeniu pedagogického procesu ako v slovenskom, tak aj v anglickom jazyku.

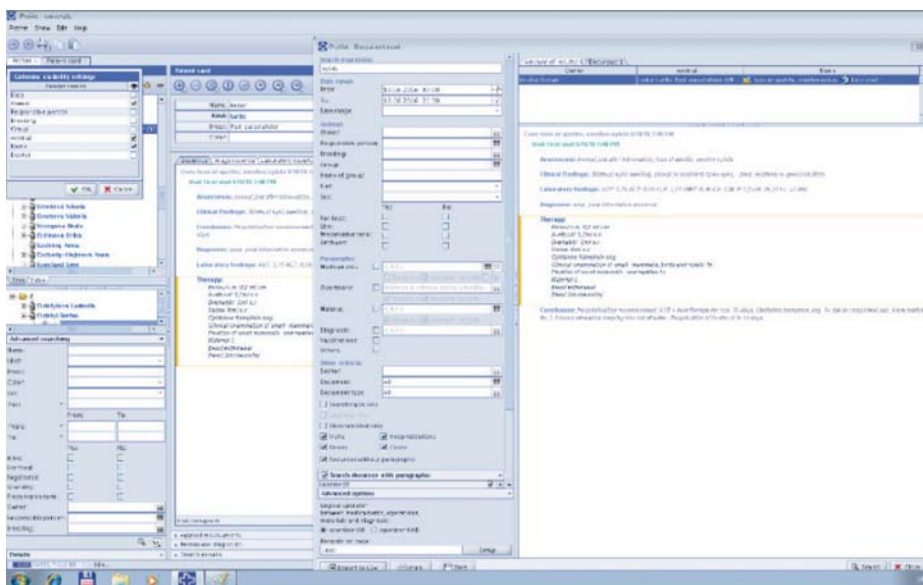
Kontrola odstránenia nedostatku prebehla úspešne, no nebola jednoduchá. Pred samotnou opakovanou návštevou bolo potrebné zabezpečiť preklady chorobopisov a oboznámenie študentov so systémom ProVet EDU. Tím expertov postupoval nekompromisne a odkontroloval funkčnosť systému na klinikách napríklad aj náhodným výberom študentov, ktorí museli ukázať, že skutočne tento systém využívajú. Je len na nás, aby sme toto riešenie ďalej poctivo rozvíjali, nakoľko je viac ako isté, že bude podmienkou aj pri ďalšom evalvačnom hodnotení našej univerzity.

Pôvodné riešenie architektúry systému ProVet s pripojením všetkých klientov na jeden server a databázu bolo využívané od spustenia ProVet-u do roku 2016

Nové riešenie systému ProVet po implementácii ProVet EDU riešenia s duplikovanou databázou pre študijné účely a so samostatným napojením študentských a klinických klientov

Počítačové klinické záznamy

Realizácia systému ProVet EDU

Jedným z potenciálnych nedostatkov definovaných tímom expertov počas medzinárodnej evalvácie a akreditácie bolo nedostatočné množstvo kadáverov veľkých zvierat pre patologicko-anatomické pitvy a **chýbajúca chladiarenská kapacita pre kadávery veľkých zvierat**. Vzhľadom k narušenej statike pavilónu č. 34 bol uvedený nedostatok odstránený nákupom chladiarenského prívesu vybaveného nakladacou plošinou a navijakom. Kadávery veľkých zvierat môžu byť prepravované z klinických priestorov chladiarenským prívесom tak počas riadnej pracovnej doby,

ako aj v čase mimo pracovnej doby a v dňoch pracovného pokoja a chladiarenský prívес môže slúžiť aj pre ich dočasné uskladnenie. Prívесný dopravný prostriedok na prepravu a dočasné uskladnenie kadáverov spĺňa na základe stanoviska RVPS Košice-mesto požiadavky platnej právne úpravy. Za účelom zabezpečenia dostatočného množstva a sortimentu kadáverov potrebných pre zabezpečenie výkonu praktických cvičení z patológie bol zakúpený celoplastový uzamykateľný kontajner na uloženie a prepravu kadáverov menších rozmerov.

Chladiarenský prívес

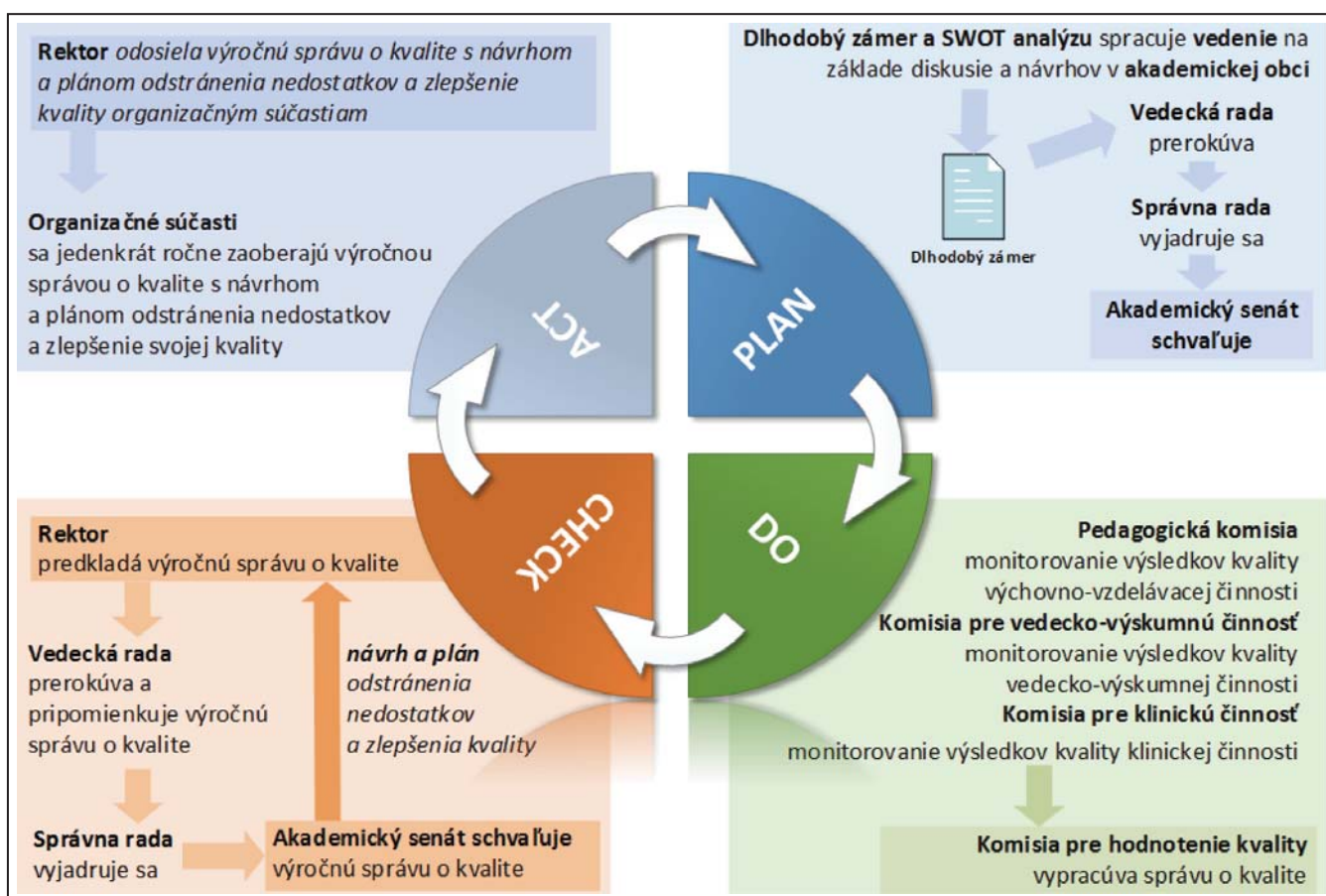

2. V oblasti medzinárodnej akreditácie (štádium 2):

- bol na základe odporúčania expertov EAEVE zmenený názov komisie z predchádzajúceho názvu „Komisia na hodnotenie kvality v systéme CAF (Common Assessment Framework)“ na „Komisia na hodnotenie kvality“ (od 2. 2. 2016),
- bol zvýšený počet študentov v komisii na hodnotenie kvality – v predchádzajúcom období bol počet členov komisie 12, z toho 1 študent (8,33 %), v súčasnosti (od 2. 2. 2016) je počet členov komisie 21, z toho 6 študentov (28,57 %).

V súlade s odporúčaniami tímu expertov vykonávajúcich medzinárodnú akreditáciu UVLF v Košiciach bol spracovaný a schválený **návrh novely vnútorného predpisu č. 57 Vnútorný systém kvality na Univerzite veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach**. Novela vnútorného predpisu na základe odporúčaní zabezpečila vytvorenie

samostatnej stratégie pre trvalé zvyšovanie kvality, zdokumentovanie a zmysuplné opatrenia rozhodovacích orgánov; stanovila merateľné ciele pre zlepšenia, ktoré môžu byť hodnotené na ročnej báze alebo v iných časových intervaloch, ktoré sú vhodné na ich dosiahnutie; zabezpečila, aby všetky informačné toky a spätná väzba fungovali tak, ako boli plánované; a zabezpečila definovanie presnej úlohy komisie na hodnotenie kvality. Komisia na hodnotenie kvality je na základe navrhutej novely zodpovedná za monitorovanie procesu, ktorým sa prijímajú rozhodnutia, za definovanie postupov, ktoré sú následne schválené príslušným zodpovedným orgánom. V súlade s európskym rámcom hodnotenia kvality v oblasti vysokoškolského vzdelávania UVLF začala vykonávať hodnotenie kvality založené na vykonávaní formálnych postupov obsahujúcich kompletný kvalitatívny cyklus (PDCA – Planning, Doing, Checking, Acting).

Podobne ako pred prvou návštevou tímu expertov aj počas prípravy na opakovanú návštevu zameranú na odstránenie nedostatkov bolo potrebné pripraviť odpovede, prípadne zaujať stanovisko k viac než dvadsiatim otázkam členov komisie. Otázky boli zamerané hlavne na oblasť medzinárodnej akreditácie, a to na:

- zavedenie hodnotenia kvality založené na vykonávaní formálnych postupov obsahujúcich kompletný kvalitatívny cyklus a jeho implementáciu do každodenného života,
- prípravu Dlhodobého zámeru UVLF v Košiciach na roky 2018 – 2023,
- úlohu vnútorného predpisu č. 57 (Vnútorný systém

kvality na UVLF v Košiciach) a dôkazy, že všetky informácie sa dostanú na každé pracovisko a k študentom,

- úlohu komisie pre hodnotenie kvality,
- úspešnosť (neúspešnosť) študentov pri skúškach v základných disciplínach,
- úlohy vedúceho učiteľa ročníka,
- integráciu zahraničných študentov,
- opatrenia na zvýšenie percenta zapojenia študentov do hodnotenia predmetu a učiteľa,
- stratégiu implementácie e-learningu,
- výučbovú záťaž študentov.

Opakovaná návšteva tímu expertov

Po odstránení nedostatkov, ktoré vyplynuli z návštevy tímu expertov v rámci medzinárodnej evalvácie a akreditácie UVLF v Košiciach (26. – 30. októbra 2015) bola v súlade so štandardným operačným postupom ESVT (Budapešť, 2012) vypracovaná Správa o odstránení nedostatkov, ktorá popisuje všetky vykonané nápravné opatrenia a dôkazy ich odstránenia. V správe sa konštatuje, že UVLF v Košiciach odstránila všetky závažné, väčšinu potenciálnych nedostatkov a zaoberala sa aj návrhmi členov expertných tímov hodnotiacich štádium 1 a 2.

Rektorka UVLF v Košiciach prof. MVDr. Jana Mojžišová, PhD., požiadala listom prof. Dr. Pierra Lekeuxa, riaditeľa ESEVT (*European System of Evaluation of Veterinary Training*), o opakovanú návštevu (revisit) našej univerzity pre posúdenie stavu po odstránení nedostatkov.

Opakovaná návšteva UVLF v Košiciach sa uskutočnila v dňoch 26. – 28. septembra 2016. Tím expertov tvorili Thierry Chambon (Chairperson, Brest, Francúzsko), Mirja

Ruohoniemi (Helsinki, Fínsko) a Philip Duffus (EAEVE Coordinator, Bristol, Veľká Británia).

Oficiálny program tímu expertov začala rektorka UVLF v Košiciach prof. MVDr. Jana Mojžišová, PhD., privítaním a stručným oboznámením s aktivitami súvisiacimi s odstránením nedostatkov. V úvodnej časti informovali prednostovia kliník členov expertného tímu o zavedenom systéme klinických rotácií na jednotlivých klinikách UVLF v Košiciach. Dopoludňajší program prvého dňa bol venovaný prehliadke priestorov izolačných boxov pre kone (štádium 1). Program pokračoval v zasadacej miestnosti ústavu epizootológie prezentáciou doc. MVDr. Oskara Nagya, PhD., prorektora pre klinickú činnosť, o programe klinických počítačových záznamov ProVet a následne osobným overením funkčnosti tohto programu na jednotlivých klinikách UVLF a jeho aplikáciu vo výučbe tak v slovenskom, ako aj v anglickom jazyku (štádium 1).

Prof. Duffus, Dr. Chambon a MVDr. Karamanová počas kontroly infekčných boxov pre kone

Hodnotenie zavedenie výučby klinických disciplín v šiestom ročníku formou klinických rotácií bolo náplňou druhého dňa oficiálnej opätovnej návštevy. Overenie odstránenia uvedeného nedostatku bolo realizované počas praktickej výučby na ŠPP v Zemplínskej Teplici a na klinikách UVLF (štádium 1). Druhý deň bol venovaný prevereniu

odstránenia hlavného nedostatku v štádiu 2 (nesúlads EAEVE štandardným operačným postupom a európskym rámcom hodnotenia kvality v oblasti vysokoškolského vzdelávania, chýbajúce vykonávanie formálnych postupov, ktoré neobsahovali kompletný kvalitatívny cyklus PDCA) a skúmaniu predložených dokladov ako súčasti dokazovania

vykonaných krokov na odstránenie nedostatkov. Prof. MVDr. Jozef Nagy, PhD., prorektor pre rozvoj školy a hodnotenie kvality, vo svojej prezentácii predstavil všetky opatrenia, ktoré boli urobené pre odstránenie zisteného nesúladu, a najmä novovytvorený PDCA cyklus. Ďalší čas bol venovaný diskusií s členmi komisie na hodnotenie kvality, osobitne súčasťou overenia odstránenia nedostatku bola aj diskusia tímu expertov len so študentmi, členmi komisie na hodnotenie kvality.

Chýbajúci e-learning síce nepatrí medzi hlavné nedostatky, ale keďže univerzita urobila výrazný krok vpred v jeho zavedení, tímu expertov prezentoval doteraz prijaté kroky Ing. Ladislav Takáč, PhD., predseda komisie pre e-learningové vzdelávanie, a zároveň načrtol jednotlivé vízie do budúcnosti, a to predovšetkým vo využívaní 3D nástrojov ako sú 3D tlačiarne, 3D skenery, 3D mikroskopy a nepochybne samotná virtualizácia učebných pomôcok.

Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach v samostatnej diskusii dokázala svoj záujem na zavedení rezidentských programov a prezentovala k tomu konkrétne vykonané kroky.

Posledný deň programu tímu expertov bol venovaný formulácii záverov a ich oficiálnej prezentácii vedeniu UVLF v Košiciach, vybraným reprezentantom kliník a členom komisie na hodnotenie kvality. Výsledky opakovanej návštevy zameranej na odstránenie nedostatkov predniesli Thierry Chambon (štádium 1) a Mirja Ruohoniemi (štádium 2). Obidvaja konštatovali, že Univerzita veterinárskeho

lekárstva a farmácie v Košiciach za uplynulých 11 mesiacov odstránila všetky závažné nedostatky, väčšinu potenciálnych nedostatkov a zaoberala sa aj návrhmi uvedenými v záverečnej správe. V prezentovaných záveroch konštatovali, že na základe uvedených skutočností navrhujú ECOVE (*European Committee of Veterinary Education*), aby Univerzite veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach bol priznaný status „Approval“ (štádium 1) a „Accreditation“ (štádium 2). Program opakovanej návštevy bol ukončený krátkou diskusiou prítomných a poďakovaním rektorky UVLF členom evalvačného tímu za vykonané hodnotenie.

Hodnotiaci tím a členovia vedenia univerzity – september 2016

Rozhodnutie ECOVE v novembri 2016

		EAEVE/FVE Reg.No.:211/2016 Meeting date :23/11/2016
ECOVE FINAL DECISION		
Establishment: Town: Country: Date of visitation: Chairperson:	University of Veterinary Medicine and Pharmacy in Kosice Košice Slovakia 26-28 September 2016 Dr. Thierry Chambon	
ECOVE Final decision		
Final decision: Major Deficiency: Comments:	APPROVAL & ACCREDITATION	
Date: 23 November 2016 Signed by: Prof. Dr. Giovanni Re Chairperson of ECOVE		

*Finálne rozhodnutie ECOVE z 23. 11. 2016
od predsedníčky ECOVE prof. Re*

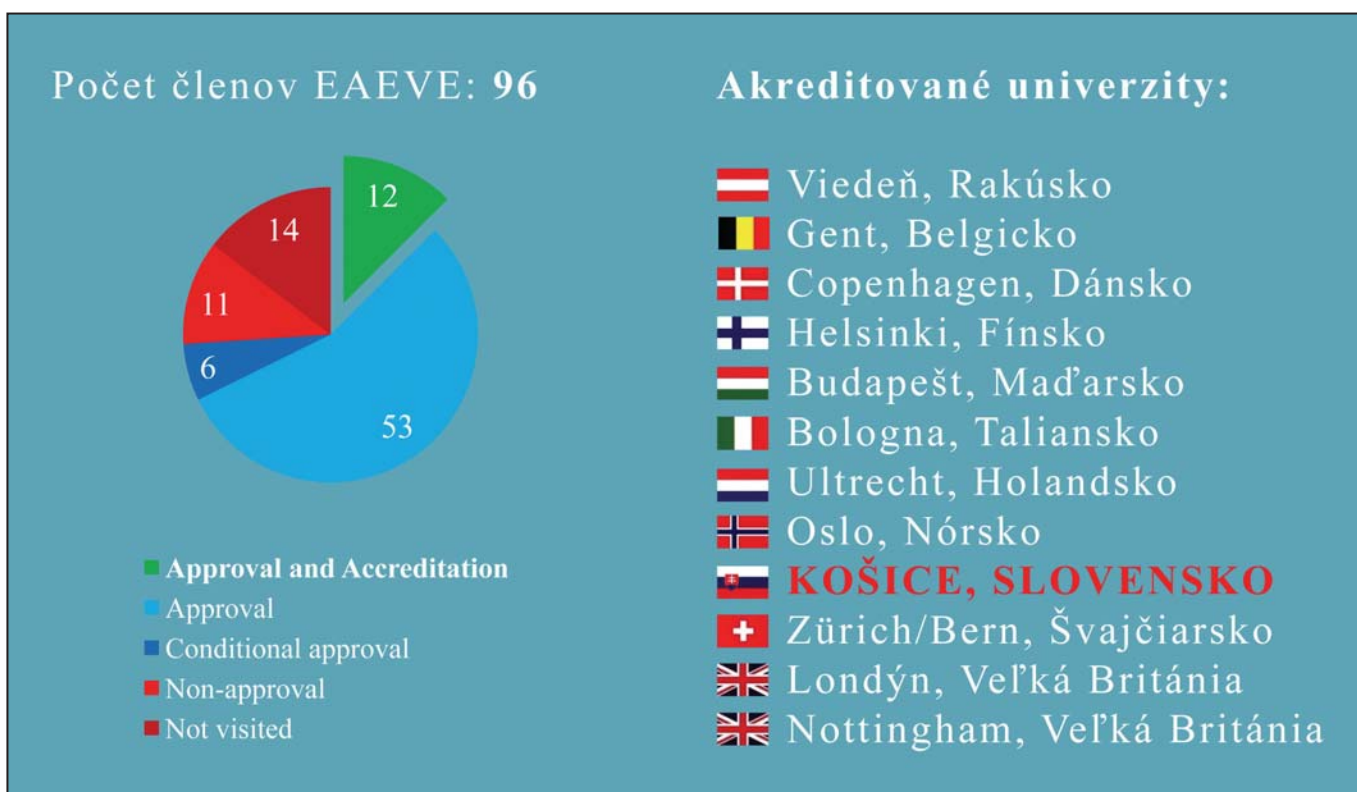
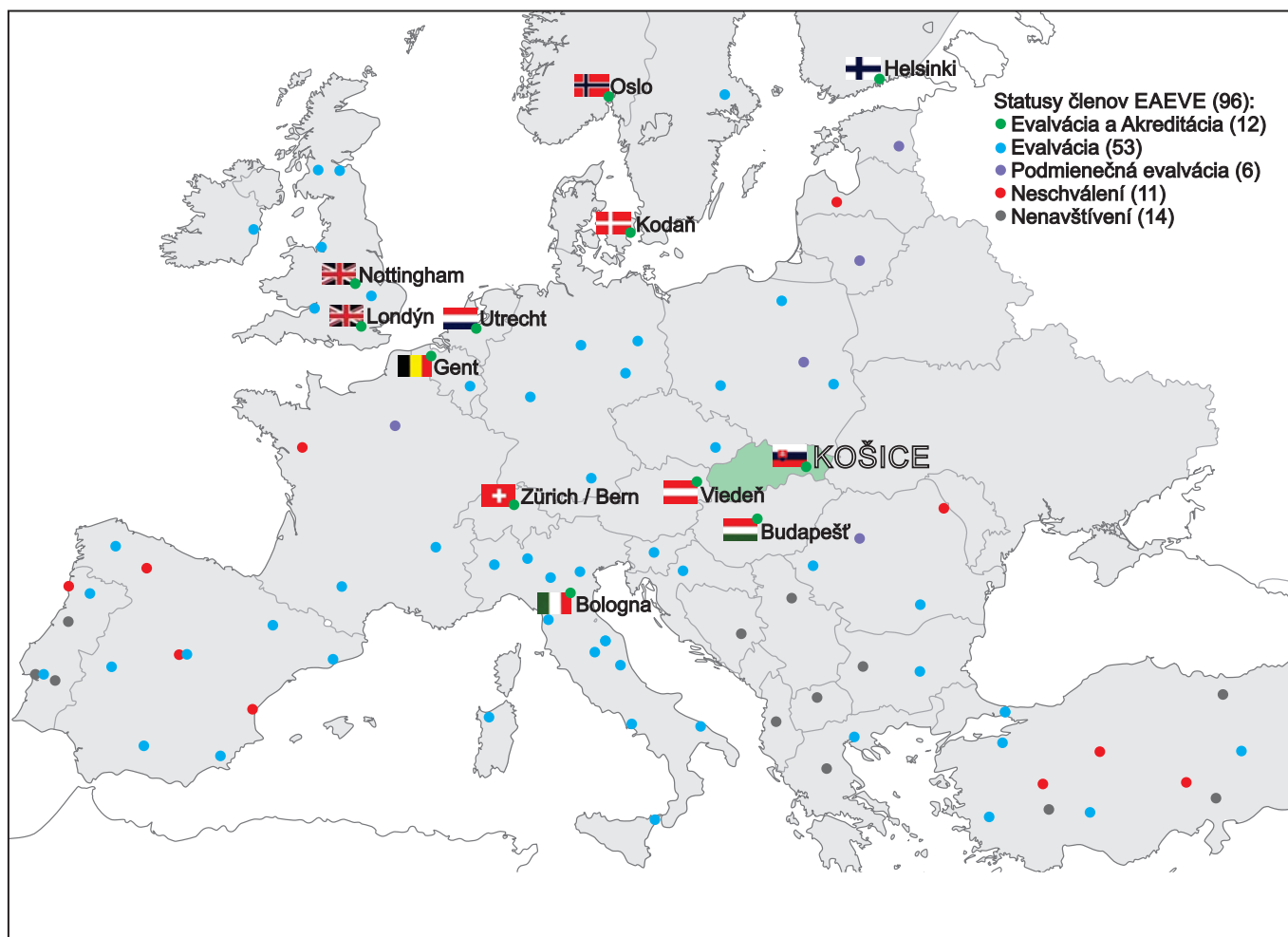
Riaditeľ ESEVT prof. Pierre Lekeux listom informoval rektorku UVLF v Košiciach prof. MVDr. Janu Mojžišovou, PhD., o rozhodnutí ECOVE, ktoré vzišlo zo zasadnutia konaného dňa 23. novembra 2016 na základe opakovanej návštevy univerzity 26. – 28. septembra 2016. ECOVE sa stotožnilo s odporúčaním expertného tímu a dospelo k záveru, že závažné nedostatky identifikované v roku 2015 v štádiu 1 (evalvácia) a štádiu 2 (akreditácia) boli odstránené.

**ECOVE definitívne rozhodnutie znie:
Univerzita veterinárskeho lekárstva
a farmácie v Košiciach je
EVALVOVANÁ a AKREDITOVANÁ
(APPROVAL & ACCREDITATION)**

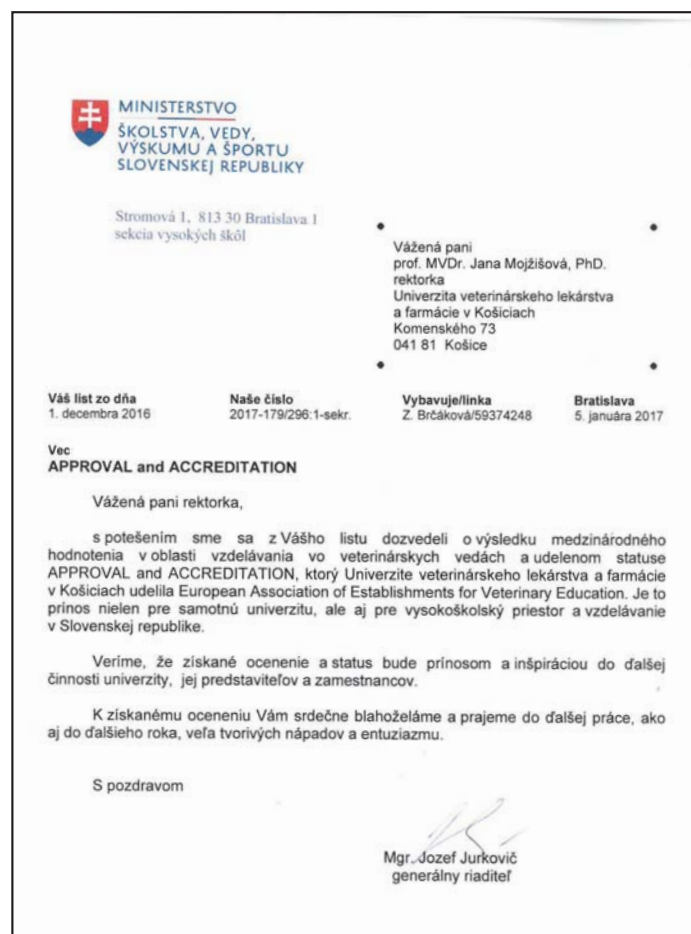
Proces hodnotenia univerzity EAEVE sa tým úspešne zavŕšil a naša univerzita sa po prvýkrát vo svojej histórii zaradila k doteraz len 11 európskym školám (z celkového počtu 96), ktoré získali status evalvovanej a akreditovanej vysokej školy!

Reg.No.:217/2016	
European Association of Establishments for Veterinary Education Association Européenne des Etablissements d'Enseignement Vétérinaire	
Rector Prof. Jana Mojžišová University of Veterinary Medicine and Pharmacy in Kosice Komenského 73 041 81 Košice SLOVAKIA	
Vienna, 25 th November 2016	
Dear Professor Mojžišová ,	
On behalf of ECOVE who met on 23 November 2016, I herewith inform you of the Evaluation result, based on the Re-visitation to your Establishment on 26-28 September 2016.	
The Committee concluded that the Major Deficiencies identified in 2015 had been rectified.	
In accordance with our Standards and based on the educational requirements of the EC Directive 2005/36, Article 38,	
the status of the 'University of Veterinary Medicine and Pharmacy in Kosice' is APPROVAL and ACCREDITATION	
In line with our agreement, please publish the SER and the Final Report on your website.	
Should you have any questions, please do not hesitate to contact me (pierre.lekeux@eaeve.org) or the EAEVE Office (office@eaeve.org).	
Yours sincerely,	
	
Prof. Pierre Lekeux Director of ESEVT	

*Rozhodnutie od riaditeľa ESEVT prof. Lekeuxa
o udelenom statuse z 25. 11. 2016*

Štruktúra inštitúcií poskytujúcich veterinárne vzdelávanie združených v EAEVE

Blahoželanie od generálneho riaditeľa sekcie vysokých škôl Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

Oboznámenie s rozhodnutím ECOVE na stretnutí všetkých zamestnancov

Na základe ukončenia procesu medzinárodnej evalvácie a akreditácie, ktorú realizoval tím expertov z EAEVE v roku 2015 a 2016, padlo definitívne rozhodnutie na zasadnutí ECOVE (European Committee of Veterinary Education) dňa 23. 11. 2016, ktoré sa stotožnilo s odporúčaniami oboch hodnotiteľských tímov a priznalo Univerzite veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach status Approval (štádium 1) a Accreditation (štádium 2). Štandardné postupy vyžadujú,

aby s finálnym rozhodnutím ECOVE boli oboznámení všetci zamestnanci organizácie, a preto rektorka prof. MVDr. Jana Mojžišová, PhD., pozvala dňa 8. 12. 2016 na stretnutie všetkých členov akademickej obce a zamestnancov univerzity do anatomickej posluchárne s jediným bodom programu – aby informovala o výsledku procesu medzinárodnej evalvácie a akreditácie.

Na začiatku stretnutia rektorka prof. Mojžišová poďakovala celému tímu a každému, kto sa podieľal na zlepšení a odstránení nedostatkov a prispel k mimoriadne dôležitému úspechu univerzity, a to statusu evalvovaná a akreditovaná. Následne rektorka prítomných podrobne informovala nielen o hodnotení EAEVE, ale aj o celom jeho priebehu, keďže to bol proces dlhodobejší a veľmi náročný, realizovaný na základe *Standard Operating Procedure* (SOP). Po tom, ako v roku 2014 UVLF v Košiciach požiadala o vykonanie evalvácie v Stage 1 a akreditácie v Stage 2, začali sa začiatkom roka 2015 prípravy sebahodnotiacich správ a opatrení, a v auguste 2015 boli tieto správy vypracované osobitne pre hodnotenie Stage 1 a Stage 2.

Medzi hlavné opatrenia v súvislosti s evalváciou patrili:

- opravy priestorov predklinických a klinických disciplín v P 34,
- príprava riešenia izolačných priestorov v P 29,
- zabezpečenie absentujúcej ochrany bezpečnosti a zdravia zamestnancov a študentov,

- úprava priestorov medzi klinickými budovami,
- zabezpečenie zberu a uskladnenia kadáverov,
- označovanie miestností a budov v slovenskom aj anglickom jazyku,
- vytvorenie intranetovej stránky,
- v ŠPP kompletná adaptácia kafilérneho boxu, nové fixačné zariadenia, nové priestory pre výkon chirurgických zákrokov.

Rektorka prof. Mojžišová predstavila štruktúru správy Stage 1, ktorá obsahuje 13 kapitol a prílohy, a opísala jednotlivé kapitoly, ako napr. ciele, financie, študijný plán, výučbu a štúdium – jeho kvalitu a hodnotenie. Ďalej informovala o štruktúre správy Stage 2 a jednotlivých kapitolách – zásady politiky, hodnotenie študentov, učiteľov a hodnotenie výučbového procesu.

Pripomenula, že skupina expertov EAEVE pre overenie samohodnotiacej správy Stage 1 navštívila univerzitu v dňoch 26. – 30. októbra 2015. Posledný deň riaditeľ ESEVT (*European System of Evaluation of Veterinary Training*) informoval rektorku a ostatných prítomných zamestnancov

v posluchárni chemického pavilónu o výsledku evalvácie „NOT-APPROVED“. Komisia identifikovala na UVLF hlavné nedostatky:

- nedostatočné izolačné priestory pre kone,
- absencia klinických rotácií a pohotovostných služieb,
- nedostatočné (počítačové) klinické záznamy a zainteresovanosť študentov do zhotovovania týchto záznamov.

Návšteva pre overenie sebahodnotiacej správy Stage 2 bola vykonaná v tom istom termíne a expertná skupina na záver konštatovala, že dospela k identifikácii jednej major deficiency:

- absentuje základný princíp nadväznosti na EAEVE SOP a európsky rámec pre hodnotenie kvality vysokoškolského vzdelávania, a to implementácia formálnych postupov, ktoré zahŕňajú kompletný PDCA cyklus.

Záver expertov na hodnotenie bol „CONDITIONAL ACCREDITATION“. Na základe rozhodnutia ECOVE status UVLF napriek podmiennej akreditácii znel „NOT APPROVED“.

Rektorka opísala pocity viacerých po zverejnení výsledkov, ale záver komisie o nesplnení podmienok bolo treba akceptovať. Na úspešné zvládnutie opätovnej návštevy expertov EAEVE, ktorá bola stanovená na 26. – 28. 9. 2016, bolo potrebné realizovať najmä tieto opatrenia:

- odstránenie hlavných nedostatkov v Stage 1:
 - vybudovanie izolačných boxov pre kone,
 - zabezpečenie multi-jazyčnej podpory systému ProVet, vytvorenie študentskej verzie ProVet EDU, nákup výpočtovej techniky, zabezpečenie anglických klinických záznamov, vytvorenie kont študentov,
 - zavedenie klinických rotácií,
- odstránenie hlavného nedostatku v Stage 2:
 - prepracovanie a prijatie aktualizovaného vnútorného predpisu č. 57 – Vnútorný systém kvality na UVLF v Košiciach,
 - zmena názvu komisie pre hodnotenie kvality a zvýšenie počtu študentov v tejto komisii,
 - zavedenie PDCA cyklu na UVLF,
- vypracovanie sebahodnotiacej správy o odstránení nedostatkov.

Taktiež bolo potrebné zrealizovať aj ostatné opatrenia: dobudovanie a vybavenie pavilónu 19 a pavilónu 40, zakúpenie chladiaceho príviesu na kadávery veľkých zvierat, dodatočné opatrenia v oblasti bio-security, akreditovanie Joint Bachelor Programme Animal Science, aktualizácia dlhodobého zámeru, rozvoj v oblasti e-learningu, logistické zabezpečenie návštevy a iné.

Rektorka zdôraznila, že v priebehu jedenástich mesiacov

UVLF odstránila všetky hlavné nedostatky, pričom reflektovala aj na niektoré návrhy expertnej skupiny. Následne UVLF požiadala o opätovné posúdenie na základe sebahodnotiacej správy o odstránení nedostatkov.

Revisit sa konal 26. – 28. septembra 2016 za účasti troch expertov EAEVE. Stanovisko expertov EAEVE po ukončení opakovanej návštevy bolo:

- za 11 mesiacov v období od októbra 2015 do septembra 2016 boli odstránené všetky závažné nedostatky,
- univerzita odstránila väčšinu potencionálnych nedostatkov,
- univerzita navyše aplikovala aj niektoré z návrhov expertov z prvej návštevy evalvačného tímu.

Záver opakovanej návštevy skupinou expertov znel pre Stage 1 APPROVAL a pre Stage 2 ACCREDITATION. Návrh bol zaslaný na definitívne rozhodnutie ECOVE, ktoré na svojom zasadnutí dňa 23. novembra 2016 definitívne rozhodlo – Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach má status APPROVAL and ACCREDITATION, ako o tom už 25. 11. 2016 rektorku prof. Mojžišovou informoval listom riaditeľ ESEVT prof. Pierre Lekeux.

Rektorka na záver zdôraznila mimoriadny úspech našej univerzity, keďže status Approval and Accreditation malo doteraz len 11 európskych univerzít z ich celkového počtu 96, a to školy z Rakúska, Dánska, Holandska, Fínska, Švajčiarska, Veľkej Británie, Nórska, Belgicka a Maďarska. A do tohto elitného klubu pribudol ako 12. člen aj reprezentant Slovenskej republiky – Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach.

Čo predchádzalo evalváci a akreditácii...

V dňoch 26. – 30. októbra 2015 bola vykonaná medzinárodná evalvácia a akreditácia Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach, ktorá sa po opakovanej návšteve v dňoch 26. – 28. septembra 2016 uzavrela definitívnym rozhodnutím ECOVE o pridelení statusu evalvovaná a akreditovaná škola. Príprava na návštevu tímu expertov si v roku 2015 aj v roku 2016 vyžiadala mimoriadne angažovanie všetkých organizačných zložiek univerzity, rektorátne pracoviská nevynímajúc. Nezanedbateľný podiel na úspechu univerzity mali oddelenia patriace do riadiacej pôsobnosti rektorky, kvestora a jednotlivých prorektorov. Bez zapojenia študijného oddelenia, referátu pre zahraničné štúdium, knižnice a edičného strediska, oddelenia IKT, oddelenia ekonomiky, právneho a personálneho oddelenia, oddelenia bezpečnosti a krízového riadenia i oddelenia prevádzky a investícií a ich spolupráce s klinikami, katedrami a účelovými zariadeniami, najmä ŠPP v Zemlinskej Teplici, by pri mene našej univerzity na webovom sídle EAEVE nestálo Approval a Accreditation.

Pred návštevou tímu expertov EAEVE v októbri 2015 bolo mnoho úloh najmä pred oddelením prevádzky a investícií. Jednou z oblastí bolo zabezpečenie rekonštrukcie priestorov pitevní v pavilóne 34. Do týchto priestorov sa dlhé roky neinvestovalo. Priestory boli hygienicky aj technicky v zlom stave, boli v nich popraskané a vybité časti obkladu a dlažby, na mnohých miestach odpadávala farba, netesnili strešné svetlíky a hygienické zázemie bolo nevyhovujúce, chýbali napríklad také základné veci, ako sú pákové batérie. V priestoroch určených na výučbu anatómie a patologickej anatómie boli preto vykonané opravy interiéru, doplnenie a oprava obkladu, jeho čistenie, maľovanie stien, výmena batérií za pákové, doplnenie potrebných súčastí pitevne či čistenie nerezových prvkov. V súvislosti s úpravami bol spracovaný prevádzkový poriadok pitevní pre ústav patologickej anatómie.

Opravou prešla aj cvičebňa v pavilóne 14 slúžiaca na výučbu hygieny mäsa, v tomto prípade sa jednalo najmä o opravu obkladov, ktoré na niektorých miestach držali už len silou vôle.

V mnohých priestoroch došlo k výmene germicídnych žiaričov a k nastaveniu spôsobu sledovania využívania týchto žiaričov. V pitevniach a v pavilóne s izolačnými boxami boli pred opakovanou návštevou vymenené všetky germicídne žiariče.

Úspešnému zavŕšeniu evalvačného a akreditačného procesu prospela v nemalej miere aj výstavba pavilónu 19 a Univerzitnej veterinárnej nemocnice. Okrem výstavby pavilónu 19 univerzita upravila cestu pred týmto pavilónom a rovnako realizovala aj úpravu hnojiska, opravu nakladacej rampy, okolia a oplotenia medzi pavilónmi 18, 19 a 29. Univerzita tiež realizovala vyčistenie areálu, výrub náletových

drevín a úpravu svahu za pavilónom 19.

Na evalváciu a akreditáciu sa pripravoval aj Školský poľnohospodársky podnik v Zemplínskej Teplici, kde sa realizovali viaceré rekonštrukčné práce a aktivity zamerané na ochranu zdravia a bezpečnosti. Pre zabezpečenie základných podmienok ochrany zdravia a bezpečnosti študentov a učiteľov boli všetky cvičebne, laboratória a maštálne priestory, ktoré sa používajú pre praktickú prácu, dodatočne vybavené dostatočným počtom umývadiel, mydla a jednorazových utierok. Na všetkých potrebných miestach boli na farme doplnené informácie a inštrukcie o metódach zabezpečenia ochrany zdravia. V areáli hlavného dvora farmy boli vykonané adaptačné práce na zabezpečenie lepších podmienok v oblasti sociálneho zázemia pre pedagógov a študentov priamo v priestoroch objektu dojárne. Pre študentov ako aj učiteľov bolo zabezpečené vybavenie dostatočným počtom a druhom ochranných prostriedkov pre zaistenie ochrany ich zdravia. Pre možnosť celoročného vykonávania diagnostickej činnosti a chirurgicko-ortopedických zákrokov u hovädzieho dobytku v rámci výučbového procesu ako aj za účelom preventívnej starostlivosti o paznechty bol v maštálnom objekte pre dojnice po pôrode a so zdravotnými problémami vytvorený samostatný oddelený priestor pre výkon uvedených špecifických činností. Pre zvýšenie ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci študentov sa vykonali rekonštrukčné úpravy pre možnosť lepšej fixácie zvierat a manipuláciu s pacientmi, bolo vytvorené aj mobilné zariadenie za účelom možnosti sústreďovania dojníc pred výkonom ortopedických a chirurgických zákrokov. Vykonala sa kompletná adaptácia a zariadenie priestoru v objekte pôrodnice na možnosť vykonávania chirurgických zákrokov u dojníc s komplikovaným pôrodom, prípadne pre popôrodné ošetrenie zvierat. Zároveň v tomto objekte bol zrekonštruovaný priestor pre potreby uskladnenia liečiv, zdravotného materiálu a pomôcok potrebných na vykonávanie úkonov v pôrodnej chirurgickej miestnosti. Pre potreby uskladnenia uhynutých zvierat bol kompletne zrekonštruovaný kafilérny box, v ktorom je možnosť vykonávania pitiev zvierat v rámci praktických cvičení pri požiadavke realizácie diagnostickej patológie uhynutých zvierat na farme. Boli vykonané rekonštrukčné práce na objektoch produkčných maštali za účelom zlepšenia pohody zvierat ako aj úpravy okolia maštálnych objektov. Dokončené boli rekonštrukčné a adaptačné práce v druhej časti objektu ubytovacích priestorov – pavilón B zamerané na to, aby sa jej pôsobnosť a výučbová základňa rozšírila.

Dôležitá časť prípravy bola v kompetencii oddelenia bezpečnosti a krízového riadenia, ktorému patrilo aj spracovanie dezinfekčných plánov v slovenskom a anglickom jazyku. Tieto plány boli spracované:

- a) pre pracoviská s nižšou epidemiologickou záťažou (všeobecné priestory),
- b) pre pracoviská s nižšou epidemiologickou záťažou (cvičebne, laboratória),
- c) pre pracoviská s vyššou epidemiologickou záťažou (laboratória, operačné sály, pitevne),
- d) pre ubytovacie priestory.

A to vrátane zahrnutia opatrení pre závažné epidemiologické situácie pre všetky dezinfekčné plány.

Pre účely zlepšenia procesov došlo aj k obstaraniu dezinfekčných prípravkov a zariadení v zmysle znení dezinfekčných plánov a ich distribúcií na pracoviská. Bolo tiež vykonané poučenie (zaškolenie) zamestnancov

(upratovačky, ošetrovatelia) o správnom dávkovaní a používaní dezinfekčných prípravkov pri práci.

V rámci bezpečnosti práce boli zabezpečené a distribuované obrazovo-náučné materiály v slovenskom a anglickom jazyku – samolepky so zásadami hygienickej a chirurgickej dezinfekcie rúk a zásadami správneho postupu umývania rúk pri práci s biologickým materiálom. Pracoviská boli tiež vybavené základnými hygienickými zariadeniami (dávkovače mydla a dezinfekčných prípravkov, držiaky na papierové utierky, odpadkové koše, dezinfekčné rohože, vrecia a nádoby na biologický odpad).

Univerzita zriadila a vybavila aj tzv. „kútiky prvej pomoci – first aid point“ na pracoviskách, ktoré zahŕňajú:

- a) stojany na základnú dokumentáciu na poskytovanie prvej pomoci,
- b) karty poskytovania prvej pomoci vrátane ich preloženia do anglického jazyka,
- c) karty bezpečnostných údajov pre chemické látky a chemické prípravky, prevádzkových poriadkov pre biologický a chemický rizikový faktor (v slovenskom a anglickom jazyku).

Došlo tiež k zakúpeniu a inštalovaniu lekárničiek prvej pomoci na všetkých pracoviskách s dôrazom na vhodnosť ich umiestnenia v prostredí s výskytom biologického rizikového faktora, ich doplnenie, resp. vybavenie základnými materiálmi a prípravkami na poskytnutie prvej pomoci, došlo k zakúpeniu a inštalovaniu očných spŕch, resp. setov s vybavením na poskytnutie prvej pomoci v prípade zasiahnutia oka v pracovnom prostredí s biologickým rizikovým faktorom alebo chemickým rizikovým faktorom.

Univerzita zabezpečila tiež obstaranie, zakúpenie a distribúciu sortimentu osobných ochranných pracovných prostriedkov. Dôraz bol kladený najmä na jednorazové plášte, rukavice, rúška, návleky na obuv, ochranu hlavy, pracovné okuliare, ochranné štíty a pracovné pomôcky vhodné na prácu v pracovnom prostredí s biologickým rizikovým faktorom alebo chemickým rizikovým faktorom.

Dôležitou úlohou pri príprave bolo vykonanie, resp. doplnenie bezpečnostného značenia pracovísk podľa jednotlivých rizikových faktorov pracovného prostredia (biologický, chemický, ionizujúce žiarenie). V tejto oblasti boli spracované jednotné pokyny (v slovenskom a anglickom jazyku) pre každý rizikový faktor a vodorovné bezpečnostné značenia vrátane vytýčení bezpečných zón v pavilónoch 34, 18, 19 a v jazdeckom areáli.

Revíziou prešla aj oblasť ochrany pred požiarmi. Obstaranie a distribúcia jednotných klip rámov – tabúl pre zverejnenie dokumentácie k ochrane pred požiarmi (požiarne evakuačné plány, požiarne poplachové smernice, požiarne poriadky pracovísk) bolo realizované na všetkých dotknutých pracoviskách.

Univerzita predevalvačnou návštevou sprístupnila intranet, na ktorom uverejnila množstvo potrebných dokumentov. Prostredníctvom intranetu mali všetci zamestnanci a študenti prístup k najaktuálnejším informáciám o samotnej evalvácií a akreditácii (sebahodnotiace správy, program návštevy a iné informácie), intranet zabezpečil aj komplexné sprístupnenie interných predpisov, tlačív k problematike BOZP, OPP, rovnako aj ďalšie potrebné informácie a dokumenty, a to v takomto veľkom rozsahu po prvýkrát nielen v slovenskom jazyku, ale aj v jazyku anglickom.

V tejto súvislosti sa žiada spomenúť obrovské množstvo dokumentov, podkladov a dôkazov o všetkých hodnotených oblastiach, postupoch a mnohostrannej činnosti univerzity.

Nielen pri písaní sebahodnotiacich správ, ale aj pred samotnou návštevou tímu expertov bolo treba osobitne v dvoch miestnostiach pre Stage 1 a Stage 2 pripraviť dokumenty, ktoré si sami vyžiadali, alebo ktorými sme my chceli podporiť svoje tvrdenia. Dva týždne pred návštevou si expertný tím vyžiadala odpovede na ďalšie doplňujúce otázky. Odpoveď na týchto takmer 250 otázok presiahla niekoľko desiatok strán a vyžiadala si pripraviť viac než 150 súborov dokumentov vrátane ich prekladov do anglického jazyka. Otázky v oblasti medzinárodnej evalvácie sa týkali hlavne:

- Dlhodobého zámeru UVLF v Košiciach, jeho prípravy, podielu zamestnancov a študentov na jeho príprave,
- spolupráce s inými univerzitami v SR a v zahraničí,
- štúdia v spoločnom študijnom programe náuka o živočíchoch,
- študijných plánov a náplní niektorých študijných predmetov,
- participácie študentov na výkone pohotovostných služieb,
- výučby hygieny potravín,
- zdôvodnenia nízkych počtov veľkých zvierat použitých pre anatomické a patologicko-anatomické pitvy,
- centrálnej knižnice a čiastkových knižníc UVLF v Košiciach,
- kontinuálneho a postgraduálneho vzdelávania,
- EBVS rezidenčných programov, a to najmä v klinických odboroch,
- výskumnej a publikačnej činnosti, centier excelentnosti,
- záverečných prác študentov,
- medzinárodnej spolupráce, najmä v súvislosti s projektmi EÚ.

V oblasti medzinárodnej akreditácie sa otázky týkali:

- komplexnej akreditácie na národnej úrovni,
- komisie pre hodnotenie kvality a jej poslanie,
- vnútorného systému riadenia kvality,
- schvaľovania študijných programov,
- opatrení na zlepšenie kvality študijných programov,
- právomocí a zodpovedností skúšobných komisií,
- zapojenia študentov do výskumnej činnosti,
- mobility študentov a zamestnancov,
- hodnotenia tvorivých pracovníkov,
- spolupráce s externými organizáciami,
- hodnotenia kvality vzdelávania,
- organizácie prijímacích, postupových a štátnych skúšok,
- organizácie doktorandského štúdia,
- starostlivosti o študentov,
- pracovných úrazov zamestnancov a študentov a ich

evidencie,

- hodnotenia učiteľov študentmi,
- e-learningu,
- informačných a komunikačných technológií,
- úloh garanta študijného programu,
- kompetencií jednotlivých prorektorov,
- vnútorného predpisu č. 57 (Vnútorný systém kvality na UVLF v Košiciach) a jeho úlohy v každodennom živote,
- školení zamestnancov a študentov, hlavne v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- kvality vedeckej a publikačnej činnosti,
- úloh centier excelentnosti,
- medzinárodných vzťahov a rozvoja internacionalizácie,
- uplatnenia absolventov.

Jadro všetkých pripravených podkladov bolo teda tvorené dôkazmi týkajúcimi sa študijných programov a celého samotného štúdia a študentov, ktoré museli pripraviť prorektori pre slovenské i zahraničné štúdium so svojimi oddeleniami. V rámci hodnotenia internacionalizácie vzdelávania a výskumu, hodnotenia spolupráce so zainteresovanými stranami, za účelom preukázania spolupráce univerzity s partnerskými univerzitami, vysokými školami, stavovskými organizáciami a ďalšími inštitúciami na národnej a medzinárodnej úrovni pri kompletizovaní dokumentov univerzity rôzneho charakteru s prorektorom pre rozvoj školy a hodnotenie kvality a prorektorom pre vedecko-výskumnú činnosť a zahraničné styky spolupracovalo právne a personálne oddelenie. Expertov zaujímali aj dokumenty ekonomického charakteru, najmä zabezpečenie financovania pedagogického procesu, vedy a výskumu. Solventnosť školy bola preverená osobnými dialógmi tímu expertov a kvestora.

Ak chceme mať detailný obraz, čo viac či menej dôležité bolo potrebné urobiť v rámci príprav na evalváciu a akreditáciu, výpočet uzavrie informácia o zakúpení nábytku na vybavenie šatní pre študentov (skrine, lavice, stoličky), vozíkov na prevoz kadáverov, resp. imobilných zvierat a chladiarenského prístroja na prevoz kadáverov veľkých zvierat. Samozrejmosťou bolo zabezpečenie poriadku a čistoty na pracoviskách ako aj likvidácia starých vyradených zariadení. Úpravou prešiel aj park, kvetinová výsadba a realizovalo sa označenie drevín botanickými názvami. Bodkou za prípravou bola výroba a osadenie dizajnového rovnakých dvojazyčných označení pavilónov, posluchární, cvičební, laboratórií a mnohých ďalších priestorov, čo je v prípade takého rozsiahleho areálu s mnohými pavilónmi, aký má naša univerzita, počin mimoriadneho rozmeru.

Celkové náklady na prípravu a zabezpečenie procesu evalvácie a akreditácie sa vyšplhali na vyše 450 tisíc eur.

Internal Liaison Officer

V súlade so štandardným operačným postupom (SOP) EAEVE, tzv. EAEVE Guidelines and Timetable for Establishments, je súčasťou realizácie evalvačnej návštevy povinnosť zo strany štatutára navštívenej inštitúcie nominovať „styčného dôstojníka“, v anglickej terminológii Liaison Officer (LO), t. j. kontaktnú osobu oprávnenú komunikovať s centrárou EAEVE a expertmi evalvačného tímu. Rektorkou UVLF v Košiciach prof. MVDr. Janou Mojžišovou, PhD., bol týmto styčným dôstojníkom pre

potreby evalvácie menovaný prorektor pre zahraničné štúdium MVDr. Martin Tomko, PhD. Už len z opisu náplne jeho práce je zrejmé, aký náročný bol celý proces prípravy a realizácie medzinárodnej evalvácie a akreditácie.

Úlohou LO je zabezpečiť, aby z komunikačného, personálneho, logistického a organizačného hľadiska prebiehala príprava, priebeh a ukončenie evalvačnej návštevy v súlade so SOP, ktorý v 14 bodoch presne stanovuje podmienky, požiadavky a časový harmonogram prípravy,

priebehu a hodnotenia navštívenej inštitúcie, spôsob oznámenia záverečného stanoviska ECOVE a definuje práva a povinnosti hodnotenej organizácie ako naložiť so závermi ECOVE.

Evalvačnú návštevu našej univerzity EAEVE expertmi iniciovalo ešte predchádzajúce vedenie na čele s rektorom prof. Pilipčincom zaslaním prihlášky so žiadosťou o evalváciu a akreditáciu univerzity. Avšak samotná komunikácia ohľadom prípravy a priebehu návštevy začala až po nástupe nového vedenia na jar 2015. V súlade s platným SOP nám centrála EAEVE zaslala zoznam expertov, ktorí sa evalvačnej návštevy zúčastnia. Išlo o 9 expertov a troch pozorovateľov. Prvou úlohou LO bolo odsúhlasiť si s centrálou EAEVE harmonogram prípravy návštevy, rozsah, formu a termíny uzávierky materiálov pre potreby expertnej skupiny. Pri vyjednávaní o rozsahu oboch sebahodnotiacich správ SER I. a SER II., ktoré mali byť tímu hodnotiteľov k dispozícii dva mesiace pred termínom návštevy, nám povolili prekročiť stanovený limit 75 strán na správu (mimo príloh), a to zohľadnením, že okrem posudzovania študijného programu všeobecné veterinárske lekárstvo (general veterinary medicine) chceme expertom poskytnúť možnosť posúdiť aj bakalársky študijný program náuka o živočíchoch (animal science) a jeho pokračovanie vo forme 3-ročného postbakalárskeho štúdia.

Krátko po zverejnení a spresnení zoznamu expertov a pozorovateľov bolo povinnosťou LO kontaktovať členov tímu a poskytnúť im základné informácie, možnosti a odporúčania spojené s cestovaním, ubytovaním a stravovaním. Na základe týchto informácií nám boli od jednotlivých členov tímu zaslané požiadavky na zabezpečenie dopravy z miesta ich bydliska do Košíc a späť, požiadavky na hotel a stravu. Na základe vybraných letov boli zakúpené letenky, zorganizovaný transfer a vypracovaný presný cestovný itinerár. Zároveň boli členovia expertného tímu oboznámení s administratívnymi požiadavkami pre potreby vyúčtovania cestovných a pobytočných nákladov spojených s ich pobytom v Košiciach.

Po vzájomnej dohode s centrálou EAEVE vo Viedni, expertmi a pozorovateľmi boli 18. 8. 2015 všetkým zainteresovaným zaslané v elektronickej forme obe správy vrátane príloh, pričom centrále EAEVE boli správy a prílohy zaslané aj v tlačenej forme. Zároveň bolo oznámené, že obe správy vrátane príloh sú k dispozícii na stiahnutie aj na webovom sídle UVLF. V rovnakom čase bol pripravený

návrh programu a detailný harmonogram návštevy vrátane plánu stretnutí so zamestnancami a študentmi, návštevy jednotlivých pracovísk a špecializovaných zariadení univerzity. Harmonogram prešiel viacnásobným pripomienkovaním koordinátora a predsedu expertnej skupiny a po ich schválení bol zaslaný ostatným expertom a tiež do centrálnej EAEVE. Dva týždne pred návštevou bolo povinnosťou LO opäť kontaktovať všetkých členov tímu a opakovane si s nimi odsúhlasiť logistiku príchodu do Košíc a ubytovanie. K jeho povinnostiam patrila aj komunikácia zameraná na objasňovanie nejasností a otázok, ktoré sa týkali samotných správ, či riešenie požiadaviek na rôzne zmeny v zabezpečení návštevy. Počas samotnej návštevy bolo povinnosťou LO starať sa o bezproblémový priebeh návštevy, konzultovať všetky požiadavky expertov adresovaných vedeniu univerzity, členom pracovných skupín a študentom, s ktorými sa experti stretávali, ako aj zabezpečenie realizácie všetkých zmien programu návštevy a s tým súvisiacich zmien v logistike dopravy, stretnutí so zamestnancami univerzity a študentmi. Po ukončení návštevy bolo povinnosťou LO zabezpečiť úhradu nákladov spojených s cestou a pobytom expertov v Košiciach. Približne mesiac po ukončení návštevy a po doručení pracovnej verzie hodnotiacej správy bolo potrebné vypracovať a zaslať na centrálu EAEVE spätnú väzbu zameranú na zhodnotenie priebehu návštevy, práce koordinátora, predsedu a ostatných členov tímu, podať návrhy na zlepšenia a vyjadriť prípadnú nespokojnosť.

Súčasnou prácou LO bola aj komunikácia s partnerskou univerzitou v Bodø, Nórsko, nakoľko posudzovanie sa týkalo aj bakalárskeho študijného programu náuka o živočíchoch a jeho pokračovania vo forme postbakalárskeho štúdia. Komunikácia sa týkala prípravy podkladov do všetkých kapitol správ pre skupinu expertov a účasti zástupcu NORD University na evalvačnej návšteve.

Úloha LO počas opakovanej návštevy v roku 2016 bola z pohľadu prípravy a logistiky celej návštevy jednoduchšia a časovo menej náročná vzhľadom na počet expertov, ktorí sa na návšteve zúčastnili, pričom príprava a realizácia pozostávala z rovnakých krokov ako návšteva v roku 2015. Záverečným komunikačným krokom bolo zaslanie ďakovných listov členom expertnej skupiny a prof. Lekeuxovi. Všetko toto by však nebolo možné, keby sa medzinárodná evalvácia a akreditácia nestala bytostnou súčasťou väčšiny zamestnancov a študentov našej univerzity. Len vďaka ich entuziazmu, úsiliu a práci sa nám to spoločne podarilo.

Z histórie evalvácie na Univerzite veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach

UVLF v Košiciach sa stala členom EAEVE v roku 1992, vtedy ešte ako Univerzita veterinárskeho lekárstva v Košiciach (UVL). Do súčasnosti sa podrobila procesu hodnotenia už viackrát. Prvýkrát to bolo v roku 1996, potom v roku 2005 s opakovanou návštevou v roku 2011, a naposledy v roku 2015 s revisit v roku 2016.

Evalvácia 1996

Proces evalvácie Univerzity veterinárskeho lekárstva v Košiciach komisiou Európskej únie (EÚ) je možné zaradiť do kontextu všeobecného úsilia zvyšovania našej úrovne, prestíže a sebavedomia, čo sú základné predpoklady pre naše

uplatnenie pri neustále sa zvyšujúcej domácej a zahraničnej konkurencii. Približovanie vzdelávania v rámci veterinárnych univerzít a fakúlt je nevyhnutné pre ďalšiu internacionalizáciu výučby, mobilitu študentov a absolventov tak v krajinách Európskej únie, ako aj v budúcnosti pričlenených krajín.

UVL sa v roku 1995 ako jedna z prvých škôl bývalého východného bloku dobrovoľne prihlásila na evalváciu. V rámci Slovenska bola UVL prvou vysokoškolskou inštitúciou, ktorá sa podujala podstúpiť takéto hodnotenie. Pohnútky boli viaceré. Zahraničné skúsenosti viacerých pracovníkov UVL jednoznačne potvrdzovali dostatočne vysokú úroveň výučby, ale aj vedeckej práce na UVL. Začatie výučby zahraničných študentov v anglickom jazyku veľmi výrazne

ovplyvnilo vytváranie medzinárodného renomé a obrazu UVL v zahraničí. Vzhľadom na to, že SR nebola členom EÚ, o evalváciu sme žiadali ako nečlenská krajina. Po vyjadrení sa EAEVE komisia súhlasila, ale za podmienky, že celý evalvačný proces si UVL ekonomicky zabezpečí zo svojich prostriedkov. Naša prihláška bola akceptovaná a na prípravu požadovanej dokumentácie nám bol daný čas 16 mesiacov. Toto obdobie bolo vyplnené prípravou vlastnej hodnotiacej správy, ktorú UVL bola povinná predložiť členom komisie 3 mesiace pred vykonaním návštevy. Pripravená správa pozostávala približne z 1200 strán anglického textu, zahŕňala celý proces výučby, ekonomiky, personálneho a technického chodu univerzity, ale aj parametre areálu a účelových zariadení.

Evalvačné hodnotenie sa uskutočnilo v čase od 7. do 13. októbra 1996. Cieľom návštevy bolo posúdiť pravdivosť údajov v správe, ako aj zhodnotiť systém výučby z pohľadu štandardu v krajinách EÚ a navrhnúť odporúčania pre ďalšie skvalitnenie činnosti. Evalvačnú komisiu EÚ na UVL tvorili predseda Prof. M. Boeve (Utrecht, Holandsko) a členovia Prof. J. Riberiro (Santarem, Portugalsko), Dr. L. Uhlin (Jonkoping, Švédsko), Dr. P. Leth-Petersen (Kodaň, Dánsko), Dr. M. Allman (Brusel, Belgicko) a S. Allman z Bruselu ako koordinátor komisie. Priebeh celej návštevy komisie na UVL mal na starosti tzv. liason officer – MVDr. Gabriel Varga, vtedy vedúci sekretariátu rektora UVL.

Na príprave správy, ktorá mala viac ako 1200 strán textu, tabuliek a názorných zobrazení v anglickom jazyku, sa podieľalo vedenie UVL – rektor prof. MVDr. Rudolf Cabada, PhD., doc. MVDr. Viera Bajová, CSc., prorektorka pre výchovno-vzdelávaciu činnosť, doc. MVDr. Emil Švický, CSc., prorektor pre rozvoj školy a styk s praxou, doc. MVDr. Marta Prosbová, CSc., prorektorka pre vedecko-výskumnú činnosť a zahraničné styky, a vedúci katedier a vedúci jednotlivých pracovísk. V rámci programu boli naplánované stretnutia s rektorom a vedením UVL, členmi kolégia rektora, pracovníkmi katedier, študentmi, pracovníkmi hospodárskeho aparátu a priestor bol venovaný aj náhodným individuálnym stretnutiam s učiteľmi. Okrem pracovných stretnutí na pôde rektorátu členovia komisie vykonali aj návštevy jednotlivých pracovísk v rámci areálu UVL, ako aj návštevu účelových zariadení v Zemplínskej Teplici, Rozhanovciach a Jazdeckého areálu UVL. Členovia komisie sa stretli tiež s predstaviteľmi vedenia Štátnej veterinárnej správy SR, Komory veterinárnych lekárov SR a skupinami absolventov UVL, kde získali prehľad o výučbe v študijnom odbore všeobecné veterinárne lekárstvo.

Na záver hodnotenia 13. 10. 1996 predseda komisie ústne predložil predbežné tézy záverečnej správy komisie, kde konštatoval, že pedagogický proces v ŠO VVL a celá úroveň UVL vyhovuje norme EÚ 78/1027/EEC a je zrovnateľná s vysokoškolskými inštitúciami obdobného zamerania v štátoch EÚ. ŠO hygiena potravín nespĺňala požiadavky normy 78/1027 objemom klinických hodín.

Komisia vypracovala správu o evalvácii UVL ako zväzok na 54 stranách. Obhajoba správy sa konala 15. januára 1997 v Bruseli pred vzdelávacou komisiou EAEVE, ktorej zloženie bolo: prof. R. Halliwell, prezident EAEVE, dekan Veterinárskej fakulty v Edinburgu – predseda komisie, prof. M. Boeve, predseda evalvačnej komisie EÚ na UVL, Dr. F. Anthony, prezident Federácie veterinárnych lekárov Európy, prof. S. G. van den Berg, emeritný prezident EAEVE a člen vzdelávacej komisie EÚ, prof. B. Toma, emeritný prezident EAEVE a člen vzdelávacej komisie EÚ, Dr. M. Allman, Brusel, Belgicko, člen, S. Allman, Brusel, Belgicko – koordinátor komisie EÚ.

Delegácia UVL bola v zložení: prof. MVDr. Rudolf Cabada, CSc., rektor UVL, prof. MVDr. Dušan Magic, CSc., nastupujúci rektor UVL, MVDr. Gabriel Varga, liaison officer, vedúci sekretariátu rektora.

Odsúhlasenie písomnej evalvačnej správy bolo veľmi podrobné. Prediskutovali sa všetky správy a jej záver možno zhrnúť nasledovne:

- UVL má silnú stránku v zariadeniach, ktoré sú jej k dispozícii. Napriek tomu, že mnohé budovy v areáli univerzity sú staršie a potrebujú úpravy, ďalšie priestory sú adekvátne pre výučbu a výskumné aktivity, ktoré sa tam uskutočňujú. Pozitívne je hodnotené vlastné ubytovacie zariadenie pre študentov v blízkosti areálu školy. Školský poľnohospodársky podnik univerzity poskytuje dobré možnosti na praktickú výučbu, ako aj poskytovaním zvierat pre výučbu a výskum v priestoroch UVL.

Z pohľadu evalvačného tímu:

- ŠO VVL spĺňa požiadavky nariadenia EÚ 78/1027/EEC pre výučbu veterinárnych lekárov.
- ŠO VVL v anglickom jazyku je kladne hodnotený.
- ŠO HP napriek poskytovaniu výučby vysokého štandardu v predmetoch hygieny potravín nespĺňa požiadavky nariadenia EÚ 78/1027 v oblasti klinických predmetov (v EÚ zatiaľ nemajú ŠO HP ako smer pregraduálneho štúdia, preto je nariadenie EÚ 78/1027 postavené len na štandard VVL). ŠO HP by mohol spĺňať tieto kritéria, len ak sa zakomponuje do terajšieho plánu 160 – 200 hodín klinickej výučby. Samotná UVL sa má rozhodnúť, či bude realizovať navrhnuté požiadavky EÚ.
- Okrem formálneho súhlasu a nesúhlasu s nariadeniami EÚ 78/1027 evalvačná správa poukazuje na silné a slabé stránky UVL a dáva viacero odporúčaní pre budúce skvalitnenie vzdelávacieho procesu na univerzite.
- Dosť zásadné odporúčanie dáva komisia k štruktúre UVL v tom, že navrhuje podstatne znížiť počet katedier. Podľa ich odporúčania väčšie katedry dávajú lepšie možnosti využitia pedagógov, prístrojovej techniky a priestorov, skôr odstránia duplicitu v rámci vyučovacieho procesu a znížia ekonomické náklady na chod UVL.
- Doterajšie klinické katedry chirurgie, ortopédie a röntgenológie, vnútorných chorôb prežúvavcov a ošipáných a vnútorných chorôb jednokopytníkov, malých zvierat, vtákov a farmakológie navrhujú spojiť do jednej klinickej katedry a túto členiť na kliniky, resp. oddelenia s centrálnym laboratóriom.

Výsledky evalvácie ŠO VVL na UVL v Košiciach našli širokú odozvu aj v medzinárodnom meradle a univerzita zaznamenala narastajúci počet záujemcov zo zahraničia o štúdium na UVL v anglickom jazyku.

V publikácii 55 rokov Univerzity veterinárskeho lekárstva (1949 – 2004) bol k predchádzajúcim informáciám dodaný ešte jeden odsek:

V súčasnom období, po prijatí nových učebných plánov v ŠO všeobecné veterinárne lekárstvo a ŠO hygiena potravín, s akceptovaním návrhov a doporučení evalvačnej komisie EAEVE, sú oba študijné odbory akceptované a sú zapísané v zozname evalvovaných veterinárskych škôl v Európe. Vstupom Slovenskej republiky do EÚ bude diplom oboch študijných odborov akceptovaný v EÚ, čo vyplýva aj zo záverov skupiny TAIEX, ktorá navštívila a hodnotila úroveň

(Zdroj: 50 rokov Univerzity veterinárskeho lekárstva v Košiciach – publikácia vydaná UVL v roku 1999 pri príležitosti 50-teho výročia založenia; 55 rokov Univerzity veterinárskeho lekárstva, publikácia vydaná UVL v roku 2004 pri príležitosti 55-teho výročia založenia; Správa o činnosti UVL v Košiciach za funkčné obdobie od 1. 2. 1994 do 31. 1. 1997)

Evalvácia 2005 a opakovaná návšteva 2011

V súlade s uvedenými zásadami a štandardnými pracovnými postupmi bola pripravená a vykonaná aj evalvácia našej univerzity v dňoch 23. – 30. októbra 2005. Vedenie univerzity vtedy tvorili rektor prof. MVDr. R. Cabada, PhD., prof. MVDr. Viera Bajová, PhD., prorektorka pre výchovno-vzdelávaciu činnosť, doc. MVDr. Emil Švický, PhD., prorektor pre rozvoj školy a styk s praxou, a prof. MVDr. Emil Pilipčinec, PhD., prorektor pre vedecko-výskumnú činnosť a zahraničné styky a administrátor evalvácie za univerzitu. Funkciu styčného dôstojníka (liaison officer) za univerzitu vykonával prof. MVDr. Ivan Rosival, CSc., emeritný profesor univerzity.

Samotnej návšteve predchádzala príprava sebahodnotiacej správy, na ktorej sa okrem členov vedenia a doc. MVDr. Petra Korima, CSc., podieľali aj vedúci katedier, prednostovia kliník, vedúci ústavov, účelových zariadení a rektorátnych oddelení. Dva mesiace pred návštevou dostali sebahodnotiacu správu, spracovanú aj s prílohami v trinástich kapitolách v súlade s SOP, jednotliví členovia evalvačného tímu, ktorý pracoval v zložení: predseda prof. Dr. Niels-Ole Bjerregaard (zástupca Dánskej veterinárnej a potravinovej správy, Dánsko), tajomník Dr. D. Max Allman (zástupca EAEVE, Brusel, Belgicko), prof. Marc Gogny (Národná veterinárska škola, Nantes, Francúzsko), prof. Erik Ropstad (prorektor Vysoké školy veterinárskej, Oslo, Nórsko), prof. Jürgen Rehage (Vysoká škola veterinárska, Hannover, Nemecko), Dr. Francis Anthony (Bresse sur Grosne, Francúzsko, praktický veterinárny lekár).

Počas návštevy experti evalvačného tímu navštívili pracoviská univerzity vrátane jej účelových zariadení, stretli sa so zamestnancami univerzity, jej absolventmi, študentmi, zástupcami Komory veterinárnych lekárov SR a zástupcami Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR ako aj praktickými veterinárskymi lekármi. Na základe výsledkov evalvácie bola evalvačnou komisiou vypracovaná *Správa o návšteve Univerzity veterinárskeho lekárstva v Košiciach*. Uvedená správa bola prijatá Spoločnou komisiou pre vzdelávanie EAEVE a FVE v Bruseli dňa 4. 7. 2006 a následne 30. 8. 2006 zaslaná na univerzitu. Správa ku každej z hodnotenej oblasti obsahovala komentár a návrhy na zlepšenie, ktoré s výnimkou jedného mali charakter odporúčaní, ktoré ak nebudú implementované ešte neznamenať, že inštitúcia nespĺňa v tom čase platné nariadenie Európskej komisie 78/1027/EEC o veterinárskom vzdelávaní. Evalvačná komisia však vo svojej správe predniesla aj jeden návrh, ktorý bol pre univerzitu záväzný, a ak by nebol implementovaný do piatich rokov od vykonanej evalvácie, znamenalo by to, že univerzita nespĺňa príslušné nariadenie. Išlo o tzv. nedostatok kategórie 1 (*deficiency category 1*), a to konkrétne, že „objekty a zariadenia pre kone, zabezpečenie ich liečby, chirurgie, hospitalizácie a starostlivosti o ne musia byť na univerzite zlepšené z hľadiska zariadenia, vybavenia a personálu.“

Evalvačný tím 2005 na záverečnom stretnutí s vedením univerzity

Opakovaná návšteva 2011

Odporúčania obsiahnuté v hodnotiacej správe sa na univerzite začali realizovať od roku 2007, kedy sa novým rektorom stal prof. MVDr. E. Pilipčinec PhD., prorektormi sa stali prof. MVDr. Jana Mojžišová, PhD., prorektorka pre výchovno-vzdelávaciu činnosť, prof. Ing. Oľga Ondrašovičová, CSc., prorektorka pre zahraničné a doktorandské štúdium, doc. MVDr. Peter Korim, CSc., prorektor pre rozvoj školy a styk s praxou, a prof. MVDr. Jaroslav Legáth, CSc., prorektor pre vedecko-výskumnú činnosť a zahraničné styky.

Nové vedenie univerzity ihneď po svojom nástupe do funkcie začiatkom roku 2007 pristúpilo k zásadným zmenám, ktoré vytvorili všetky predpoklady na odstránenie nedostatku kategórie 1. V prvom rade s účinnosťou od 1. 9. 2007 došlo na univerzite k zásadnej zmene jej organizačnej štruktúry. Bolo vytvorených päť kliník podľa druhov zvierat: klinika malých zvierat, klinika koní, klinika prežúvavcov, klinika ošipovaných, klinika vtákov a exotických zvierat, dvanásť katedier pre základné a predklinické disciplíny a štyri účelové zariadenia (Školský poľnohospodársky podnik v Zemplínskej Teplici, Účelové zariadenie pre chov a choroby zverí, rýb a včiel v Rozhanovciach, jazdecký areál a študentské domovy). Uvedené kliniky boli vytvorené reorganizáciou vtedajších štyroch kliník, a to: kliniky chirurgie, ortopedie a röntgenológie; kliniky pôrodnictva, gynekológie a andrológie; I. internej a II. internej kliniky.

S účinnosťou od akademického roku 2007/2008 boli prijaté aj nové učebné plány v študijnom programe všeobecné veterinárske lekárstvo a hygiena potravín založené na výučbe podľa druhov zvierat, ktoré boli zároveň v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES o uznávaní odborných kvalifikácií, odporúčeniami hodnotiacej správy a kreditovým systémom štúdia. Univerzitné kliniky boli vybavené personálne, priestorovo a materiálno-technicky. Klinika koní bola vybavená vyšetrovňou s príručným vyšetrovacím laboratóriom, operačnou sálou, ustajňovacími priestormi pre ustajnenie a hospitalizáciu koní vrátane oplášteného postnarkotizačného boxu. Boli taktiež zriadené priestory pre izoláciu koní chorých alebo podozrivých z nákazy infekčnou chorobou. Na klinike koní bola zriadená aj mobilná klinika. V priebehu dvoch rokov bolo na kliniku koní zakúpené prístrojové vybavenie a zariadenie za takmer 600 000.- EUR z projektov Európskej únie a ostatných finančných zdrojov.

Navyše v druhom funkčnom období tohto vedenia sa zvýšil počet prorektorov, kedy k štyrom doterajším pribudol prorektor pre klinickú činnosť a styk s praxou, na funkciu ktorého bol vo februári 2011 zvolený doc. MVDr. Oskar Nagy, PhD.

Rektor prof. Pilipčinec po vykonaní všetkých potrebných krokov tak mohol koncom februára 2011 prezidentovi EAEVE prof. Dr. László Fodorovi oznámiť, že sme odstránili nedostatky kategórie 1, a zároveň ho za účelom zhodnotenia skutkového stavu požiadať o vykonanie opakovanej návštevy Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach (od roku 2010 má univerzita tento názov).

Opakovaná návšteva univerzity bola vykonaná 28. – 29. marca 2011. Experti evalvačného tímu v zložení prof. Dr. László Fodor (Budapešť, Maďarsko) a Dr. Borut Zemljič (Ormož, Slovinsko), strávili dva dni na klinike koní a jej zariadeniach, stretli sa s jej zamestnancami, študentmi a vedením školy. Na základe vykonanej návštevy experti evalvačného tímu vypracovali pre Európsku komisiu pre veterinárske vzdelávanie *Správu o opakovanej návšteve Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach*, ktorú zároveň predložili na jej rokovanie v Bruseli v dňoch 12. – 13. 4. 2011. Nakoľko predložená správa konštatovala, že univerzita v priebehu ostatných rokov prijala viaceré opatrenia a odstránila všetky nedostatky, ktoré viedli ku prijatiu záväzného odporúčania majúceho charakter nedostatku kategórie 1, vydala rozhodnutie o zaradení univerzity na zoznam *visited and approved establishments* – navštívených a potvrdených veterinárskych škôl.

(Zdroj: *Šiesta desaťročnica UVL v Košiciach* – publikácia vydaná v roku 2009 pri príležitosti 60. výročia založenia; *Spravodajca UVLF v Košiciach*, ročník XXXX, č. 2, E. Pilipčinec: Rok 2011 – aj rokom začlenenia univerzity medzi európske evalvované a potvrdené veterinárske školy)

European Association
of Establishments for Veterinary
Education

Association Européenne
des Etablissements d'Enseignement
Vétérinaire

Prof. Emil Pilipčinec
University of Veterinary Medicine and Pharmacy
Komenského 73
041 81 Košice
Slovak Republic

Vienna, April 20, 2011

Dear Professor Pilipčinec,
on behalf of ECOVE who met on 12./13. April, 2011, we herewith inform you of the evaluation result, based on the revisit to your faculty from 28.-29. March, 2011. The Committee concluded that the cat. 1 deficiency has been rectified.

Therefore, in accordance with our Standards and based on the educational requirements of the EC Directive 2005/36, Article 38,

the status of the university of Košice is APPROVED

In line with our agreement, we kindly ask you to publish the revisit report including the ECOVE Final Decision on your Faculty's Website.

Yours sincerely,

Gert Niebauer
EAEVE Executive Director, Evaluation/Accreditation Programme

Prof. Dr. Gert Niebauer, DVM, MSc, PhD, Dip(ECVS)
EAEVE Head Office
Hertinger Kai 87
A-1130 Wien
Austria

Tel.: ++43(0) 512 33 94
Fax: ++43(0) 512 77 10
Mobile: ++4369917203661
e-mail: niebauer@eaeve.org

SPRAVODAJCA Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach - dvojmesačník - **21. 3. 2017** - IČO: 397 474 - **šéfredaktorka: PhDr. Ľudmila Kundriková**, redakčná rada: tajomník **doc. MVDr. Ján Lehocký, PhD.**, MVDr. Michal Breza, CSc., MVDr. Irena Rajzákova, MVDr. Pavol Rajzák, MVDr. Zuzana Vasilková, MVDr. Beáta Koréneková, PhD., MVDr. Marián Prokeš, PhD., Zlata Marholdová. **REDAKCIA:** Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie, Komenského 73, 041 81 Košice, tel.: 0915 984 558, 0908 803 941, **e-mail:** ludmila.kundrikova@uvlf.sk, zlata.marholdova@uvlf.sk, **INTERNET:** www.uvlf.sk/spravodajca - **SADZBA:** Bc. Ivana Báštiová, **TLAČ:** Edičné stredisko a predajňa literatúry UVLF v Košiciach - EV 3484/09. ISSN 1338-189X - Nepredajné - Nevyžiadané rukopisy nevraciamy - Príspevky a fotografie nie sú honorované.